

**EDAV ir EDAPP bendra
nuomonė 2/2022 dėl Europos
Parlamento ir Tarybos
pasiūlymo dėl suderintų
sąžiningos prieigos prie
duomenų ir jų naudojimo
taisyklių (Duomenų aktas)**

Priimta 2022 m. gegužės 4 d.

Santrauka

Šia bendra nuomone EDAV ir EDAPP siekia atkreipti dėmesį į keletą svarbiausių susirūpinimų keliančių klausimų, susijusių su pasiūlymu dėl Duomenų akto, ir ragina teisėkūros instituciją imtis ryžtingų veiksmų.

EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymas būtų taikomas įvairiems gaminiams ir paslaugoms, įskaitant susietuosius daiktus (toliau – daiktų internetas), medicinos ar sveikatos priežiūros prietaisus ir virtualiuosius asistentus. Tam tikrų gaminių ir paslaugų atveju gali net būti tvarkomi specialių kategorijų asmens duomenys, pavyzdžiui, duomenys apie sveikatą ar biometriniai duomenys. Kadangi pasiūlyme nėra aiškiai nustatyta, kad tam tikrų rūšių duomenys nepatenka į jo taikymo sritį, duomenys, kuriais atskleidžiama ypač neskelbtina informacija apie asmenis, galėtų tapti dalijimosi duomenimis ir jų naudojimo pagal pasiūlyme nustatytas taisykles objektu.

Palankiai vertindami pastangas užtikrinti, kad pasiūlymas nedarytų poveikio dabartinei duomenų apsaugos sistemai, EDAV ir EDAPP mano, kad reikia papildomų apsaugos priemonių, kad praktiškai nesumažėtų pagrindinių teisių į privatumą ir asmens duomenų apsaugą apsauga. Pirma, ypač reikalingos papildomos apsaugos priemonės, nes pasiūlyme numatytos priegios prie duomenų, jų naudojimo ir dalijimosi jais teisės greičiausiai būtų taikomos ne tik duomenų subjektams, bet ir kitiems subjektams, įskaitant įmones, priklausomai nuo juridinės nuosavybės teisės, pagal kurią naudojamas prietaisas. Antra, EDAV ir EDAPP yra labai susirūpinę dėl pasiūlymo nuostatų, susijusių su pareiga „išimtinio poreikio“ atveju suteikti galimybę gauti duomenis viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms. Galiausiai EDAV ir EDAPP yra susirūpinę, kad dėl pasiūlyme nustatyto priežiūros mechanizmo priežiūra gali būti fragmentiška ir nenuosekli.

1. Priegios prie duomenų, jų naudojimo ir dalijimosi jais teisės

Siekdami sumažinti pasiūlymo aiškinimo ar įgyvendinimo pavojų, kuris galėtų daryti poveikį arba pakenkti galiojančių duomenų apsaugos teisės aktų taikymui, EDAV ir EDAPP ragina teisėkūros instituciją aiškiai nurodyti, kad esant prieštaravimui su pasiūlymo nuostatomis, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu, „pirmenybė teikiama“ duomenų apsaugos teisei.

Siekiant skatinti duomenų kiekio mažinimą, gaminiai turėtų būti suprojektuoti taip, kad duomenų subjektams būtų suteikta galimybė naudotis prietaisais anonimiškai arba kuo mažiau privatumą ribojančiu būdu, neatsižvelgiant į jų juridinę nuosavybės teisę į prietaisą. Duomenų turėtojai taip pat turėtų kiek tik įmanoma riboti duomenų srautą iš prietaiso (pvz., anonimizuoti duomenis).

Be to, 31 konstatuojamojoje dalyje nurodytai teisei į duomenų perkeliamumą, kuri yra vienas iš pasiūlymo tikslų, sustiprinti reikėtų, kiek tai susiję su asmens duomenimis, veiksmingai suteikti duomenų subjektams daugiau galių, kad jie galėtų geriau kontroliuoti savo asmens duomenis. Kadangi „naudotojo“ apibrėžtis apima juridinius asmenis, jei šia teise naudojasi įmonė, tai reiškia, kad gamintojas ir (arba) duomenų turėtojas turi komercinį įsipareigojimą suteikti įmonėms prieigą prie duomenų ir leisti jais naudotis, o ne fizinių asmenų „teisę“ susipažinti su savo asmens duomenimis ir juos perkelti. Iš tiesų, pagal pasiūlyme vartojamą sąvoką „naudotojas“ asmenys įgyja teisę į didesnę duomenų perkeliamumą tik atsitiktinai, priklausomai nuo juridinės nuosavybės teisės, pagal kurią jie naudojami gaminiu ar susijusia paslauga (nuosavybė, nuoma ar išperkamoji nuoma), o ne nuo jų ryšio su informacija apie privatų gaminio ar paslaugos naudojimą.

Todėl, siekiant veiksmingai suteikti asmenims daugiau galių, susijusių su jų asmens duomenimis, pasiūlymo 2 straipsnio 5 dalyje ir visame tekste pateikta naudotojo sąvoka turi būti integruota ir patikslinta taip: a) į naudotojų apibrėžtį įtraukti „ir duomenų subjektai“ b) aiškiai atskirti atvejus, kai naudotojas yra duomenų subjektas, nuo atvejų, kai naudotojas nėra duomenų subjektas.

Be to, EDAV ir EDAPP rekomenduoja nurodyti, kad tais atvejais, kai naudotojas nėra duomenų subjektas, bet kokio asmens duomenys, gauti naudojant gaminį ar susijusią paslaugą, naudotojui pateikiami tik laikantis visų pirma BDAR 6 ir 9 straipsnių ir su sąlyga, kad yra įvykdyti E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalies reikalavimai. Panašios nuostatos taikomos ir teikiant duomenis trečiosioms šalims verslo kliento prašymu.

EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog naudotojai, kurie nėra duomenų subjektai, taip pat trečiosios šalys ir duomenų turėtojai galėtų susipažinti su asmens duomenimis, juos naudoti ir jais dalytis visapusiškai laikydamiesi visų BDAR, ESDAR ir E. privatumo direktyvos nuostatų, įskaitant duomenų subjektų informavimą apie duomenų valdytojų prieigą prie jų asmens duomenų ir palengvinimą duomenų valdytojams naudotis duomenų subjektų teisėmis. EDAV ir EDAPP taip pat primena, jog svarbu užtikrinti, kad bet koks tolesnis asmens duomenų tvarkymas visų pirma atitiktų BDAR 6 straipsnio 4 dalį ir, ypač atsižvelgiant į automatizuoto sprendimų priėmimo, įskaitant profiliavimą, galimybę, atitinkamas prievoles, numatytas BDAR 22 straipsnyje.

EDAV ir EDAPP taip pat rekomenduoja į pasiūlymą įtraukti aiškius asmens duomenų, sugeneruotų naudojantis gaminiu ar paslauga, naudojimo apribojimus ar suvaržymus bet kokiam subjektui, kuris nėra duomenų subjektas, visų pirma tais atvejais, kai atitinkami duomenys gali leisti daryti tikslias išvadas apie jų privatų gyvenimą arba dėl kitų priežasčių kiltų didelis pavojus atitinkamų asmenų teisėms ir laisvėms. Visų pirma EDAPP ir EDAV rekomenduoja nustatyti aiškius apribojimus, susijusius su asmens duomenų, sugeneruotų naudojantis gaminiu ar susijusiomis paslaugomis, naudojimu tiesioginės rinkodaros ar reklamos, darbuotojų stebėsenos, kreditų vertinimo balų, tinkamumo sveikatos draudimui nustatymo, draudimo įmokų apskaičiavimo ar keitimo tikslais. Šia rekomendacija nedaromas poveikis jokiems kitiems apribojimams, kurie gali būti tinkami, pavyzdžiui, siekiant apsaugoti pažeidžiamus asmenis, visų pirma nepilnamečius, arba dėl ypač neskelbtino tam tikrų kategorijų duomenų (pvz., duomenų apie medicinos priemonės ar biometrinių duomenų naudojimą) pobūdžio ir apsaugos, numatytos Sąjungos teisės aktais dėl duomenų apsaugos.

2. Pareiga suteikti galimybę gauti duomenis „išimtinio poreikio“ atveju

Kalbant apie pasiūlymo V skyrių, EDAV ir EDAPP yra labai susirūpinę dėl pareigos „išimtinio poreikio“ atveju suteikti galimybę gauti duomenis viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms teisėtumo, būtinumo ir proporcingumo.

EDAV ir EDAPP primena, kad bet koks teisės į asmens duomenis apribojimas turi būti grindžiamas tinkamai prieinamu ir numatomu teisiniu pagrindu ir suformuluotas pakankamai tiksliai, kad asmenys galėtų suprasti jo taikymo sritį. Vadovaujantis būtinumo ir proporcingumo principais, teisiniame pagrinde taip pat turi būti apibrėžta kompetentingų institucijų naudojimosi savo įgaliojimais apimtis ir būdas, be to, turi būti numatytos pakankamos apsaugos priemonės, apsaugančios asmenis nuo savavališko kišimosi.

EDAV ir EDAPP pažymi, kad prieigą pateisinančios aplinkybės nėra tiksliai apibrėžtos, ir mano, kad teisės aktų leidėjui būtina daug griežčiau apibrėžti skubaus ar išimtinio poreikio prielaidas. Be to, EDAV ir EDAPP mano, kad tam tikros viešojo sektoriaus institucijos ir Sąjungos institucijos, agentūros ir įstaigos neturėtų būti įtrauktos į V skyriaus taikymo sritį ir turėtų galėti įpareigoti duomenų turėtojus suteikti galimybę gauti duomenis tik pagal sektorių teisės aktuose nustatytus įgaliojimus.

3. Įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas

EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į veiklos sunkumų pavojų, kuris gali kilti paskyrus daugiau nei vieną kompetentingą instituciją, atsakingą už pasiūlymo taikymą ir vykdymo užtikrinimą. EDAV ir EDAPP labai nerimauja, kad dėl tokios

valdymo struktūros tiek organizacijoms, tiek duomenų subjektams bus sudėtinga ir painu, visoje Sąjungoje bus taikomi skirtingi reguliavimo metodai, o tai turės įtakos stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo nuoseklumui.

EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad duomenų apsaugos priežiūros institucijos paskirtos kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už pasiūlymo taikymo stebėseną, kiek tai susiję su asmens duomenų apsauga, nes tai svarbu siekiant išvengti pasiūlymo nuostatų ir duomenų apsaugos teisės aktų nenuoseklumo bei galimų prieštaravimų ir išsaugoti pagrindinę teisę į asmens duomenų apsaugą, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 16 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnyje.

EDAV ir EDAPP prašo teisėkūros institucijų taip pat paskirti nacionalines duomenų apsaugos priežiūros institucijas koordinuojančiomis kompetentingomis institucijomis pagal šį pasiūlymą. Duomenų apsaugos priežiūros institucijos turi unikalių ir teisinių, ir techninių ekspertinių žinių duomenų tvarkymo reikalavimų laikymosi stebėsenos srityje. Be to, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į tai, jog BDAR taikomas, kai asmens ir ne asmens duomenys duomenų rinkinyje yra neatsiejamai susiję, pasiūlymo valdymo struktūroje pirmenybė turėtų būti teikiama duomenų apsaugos institucijų vaidmeniui.

Atsižvelgdami į EDAPP, kaip Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir agentūrų duomenų apsaugos institucijos, priežiūros funkciją ir į tai, kad kai kurios Europos Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros taip pat gali veikti kaip naudotojas arba duomenų turėtojas, kaip apibrėžta šiame pasiūlyme, EDAV ir EDAPP rekomenduoja įtraukti nuorodą į EDAPP kaip kompetentingą instituciją, atsakingą už viso pasiūlymo, kiek jis susijęs su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis, priežiūrą.

Turinys

1	Bendra informacija.....	6
2	Nuomonės taikymo sritis.....	7
3	Vertinimas	7
3.1	Bendrosios pastabos.....	7
3.2	Pasiūlymo sąveika su ES duomenų apsaugos teisės aktais	9
3.3	Pasiūlymo sąveika su SRA ir DVA	11
3.4	Bendrosios nuostatos (pasiūlymo I skyrius)	12
3.4.1	1 straipsnis. Dalykas ir taikymo sritis	12
3.4.2	2 straipsnis. Apibrėžtys	13
3.5	Verslo dalijimasis duomenimis su vartotojais ir dalijimasis duomenimis tarp verslo subjektų (pasiūlymo II skyrius)	13
3.6	Duomenų turėtojų, teisiškai įpareigotų suteikti galimybę gauti duomenis, pareigos ir su įmonių prieiga prie duomenų ir jų tarpusavio naudojimu susijusios sąlygos (pasiūlymo III ir IV skyriai)	17
3.7	Galimybės gauti duomenis suteikimas viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms ir jų naudojimas (V skyrius)	20
3.8	Ne asmens duomenų apsaugos priemonės tarptautiniame kontekste (pasiūlymo VII skyrius)	25
3.9	Įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas (pasiūlymo IX skyrius)	25

Europos duomenų apsaugos valdyba ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

atsižvelgdami į 2018 m. spalio 23 d. Reglamentą 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB,

atsižvelgdami į EEE susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018,

PRIĖMĖ ŠIĄ BENDRĄ NUOMONĘ

1 BENDRA INFORMACIJA

1. Pasiūlymas dėl Duomenų akto (toliau – pasiūlymas) priimtas pagal Komunikatą „Europos duomenų strategija“ (toliau – duomenų strategija)¹.
2. Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV) ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP) pažymi, kad, pasak Komisijos „[d]uomenimis grindžiamomis inovacijomis piliečiai pasitikės ir jomis naudosis tik jei bus tikri, kad visiems dalijimosi asmens duomenimis veiksams ES taikomas reikalavimas visapusiškai laikytis griežtų ES duomenų apsaugos taisyklių“².
3. Kaip nurodyta jo aiškinamajame memorandume, pasiūlymas „yra vienas iš pagrindinių ramsčių ir antrąji pagrindinė iniciatyva, apie kurią paskelbta duomenų strategijoje. Visų pirma juo prisidedama prie tarpsektorinės prieigos prie duomenų ir jų naudojimo valdymo sistemos kūrimo, priimant teisės aktus klausimais, kurie daro poveikį duomenų ekonomikos subjektų santykiams, kad būtų sukurtos paskatos horizontaliajam dalijimuisi duomenimis tarp sektorių“. Konkretūs pasiūlymo tikslai yra šie:
 - „[s]udaryti palankesnes sąlygas vartotojams ir įmonėms prieiti prie duomenų ir juos naudoti, kartu išsaugant paskatas investuoti į vertės kūrimo naudojant duomenis būdus.
 - Numatyti galimybę viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms naudoti įmonių turimus duomenis tam tikrais atvejais, kai yra išimtinis jų naudojimo poreikis.
 - Palengvinti vienu debesijos ir tinklo paribio paslaugų pakeitimą kitomis.
 - Įdiegti apsaugos nuo neteisėto duomenų perdavimo negavus debesijos paslaugų teikėjų pranešimo priemones.

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos duomenų strategija“, 2020 m. vasario 19 d., COM (2020) 66 final

² Europos duomenų strategija, įvadas, p. 1.

– Numatyti parengti duomenų, kurie turi būti pakartotinai naudojami tarp sektorių, sąveikumo standartus³.

2 NUOMONĖS TAIKymo SRITIS

4. 2022 m. vasario 23 d. Komisija paskelbė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių (toliau – Duomenų aktas) arba (toliau – pasiūlymas).
5. 2022 m. vasario 23 d. Komisija, remdamasi Reglamento (ES) 2018/1725 (ESDAR) 42 straipsnio 2 dalimi, paprašė, kad EDAV ir EDAPP pateiktų bendrą nuomonę (toliau – nuomonė) dėl pasiūlymo
6. **Pasiūlymas yra ypač svarbus siekiant apsaugoti asmenų pagrindines teises ir laisves, susijusias su jų asmens duomenų tvarkymu. Nuomonės taikymo sritis apsiriboja pasiūlymo aspektais, susijusiais su asmens duomenimis ir apimančiais juos, kurie yra vienas iš pagrindinių pasiūlymo ramsčių.**
7. EDAV ir EDAPP palankiai vertina pasiūlymo 7 konstatuojamąją dalį, kurioje aiškiai nurodyta, kad pasiūlymas papildo Sąjungos teisės aktus dėl duomenų apsaugos ir privatumo, visų pirma BDAR ir E. privatumo direktyvą, ir jiems nedaro poveikio.
8. EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad **būtina užtikrinti ir palaikyti ES *acquis* asmens duomenų apsaugos srityje laikymąsi ir taikymą. Kai su pasiūlymu yra susiję asmens duomenys, pasiūlymo teisiniame tekste būtina aiškiai vengti bet kokio neatitikimo ir galimo prieštaravimo BDAR, E. privatumo direktyvai ar ESDAR.** Tai daroma ne tik dėl teisinio tikrumo, bet ir siekiant išvengti, kad dėl pasiūlymo tiesiogiai ar netiesiogiai nekiltų pavojus pagrindinėms teisėms į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 ir 8 straipsniuose ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 16 straipsnyje.
9. Kadangi pasiūlyme, kaip išsamiau paaiškinta šioje nuomonėje, keliama keletas klausimų, susijusių su pagrindinių teisių į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, **šia nuomone nesiekama pateikti išsamaus visų klausimų sąrašo ir ne visada siekiama pateikti alternatyvių formuluočių pasiūlymų. Vietoj to, šioje nuomonėje siekiama aptarti pagrindinius su privatumu ir duomenų apsauga susijusius kritinius pasiūlymo aspektus.**

3 VERTINIMAS

3.1 Bendrosios pastabos

10. EDAV ir EDAPP pripažįsta tiksłą išnaudoti informacijos, kuri turi būti gaunama iš duomenų, potencialą siekiant įgyti vertingų žinių apie svarbias bendras vertybes ir sveikatos, mokslo, mokslinių tyrimų ir klimato politikos veiksmų srityje. Be to, jie pabrėžia, kad BDAR tai jau leidžiama, kiek tai susiję su asmens duomenimis.
11. EDAV ir EDAPP taip pat pripažįsta veiksmingos teisės į duomenų perkeliamumą svarbą ir palankiai vertina siekį užtikrinti veiksmingesnę teisę į duomenų perkeliamumą, siekiant sudaryti palankesnes

³ Aiškinamasis memorandumas, p. 3.

sąlygas inovacijoms ir skatinti konkurenciją bei suteikti gaminius ar susijusias paslaugas naudojančioms vartotojams dar daugiau galių prasmingai kontroliuoti, kaip naudojami duomenys, sugeneruoti jiems naudojantis gaminiu ar susijusia paslauga⁴.

12. Pasiūlymu siekiama nustatyti suderintas taisyklės, skirtas užtikrinti, kad gaminio ar susijusios paslaugos naudotojui būtų suteikta galimybė gauti duomenis, sugeneruotus naudojantis tuo gaminiu ar paslauga, kad duomenų turėtojai galimybę gauti duomenis suteiktų duomenų gavėjams⁵. Todėl EDAV ir EDAPP pripažįsta, kad numatoma pasiūlymo taikymo sritis nėra išimtinai susijusi tik su asmens duomenimis, bet būtų taikoma ir asmens, ir ne asmens duomenims, kurie sugeneruojami naudojant gaminius ar paslaugas, kaip apibrėžta pasiūlyme.
13. Tačiau EDAV ir EDAPP pažymi, kad sustiprinta teisė į duomenų perkeliamumą būtų taikoma **daugeliui gaminių ir paslaugų, kuriais gali būti atskleidžiami ypač neskelbtini duomenys** apie asmenis, įskaitant vaikus ir kitų pažeidžiamų kategorijų duomenų subjektus. Pasiūlymas aiškiai orientuotas į duomenis, kuriuos generuoja daiktų internetas ir biofunkcinis internetas, įskaitant transporto priemones, namų apyvokos įrangą ir vartojimo prekes, medicinos ir sveikatos priežiūros priemones arba žemės ūkio ir pramonės mašinas⁶. Šių susietųjų daiktų sugeneruotiems duomenims bus taikomos pasiūlyme nustatytos prieigos prie duomenų teisės ir pareigos. Todėl gali būti tvarkomi duomenys iš duomenų subjekto pačių privačiausių vietų ir aplinkos, taip pat ypač neskelbtini sveikatos duomenys.
14. Apibrėžiant prieigos prie duomenų, dalijimosi jais ir jų naudojimo teisių taikymo sritį, pasiūlyme nedaroma skirtumo tarp asmens duomenų, kaip apibrėžta BDAR 4 straipsnio 1 dalyje, ir kitų ne asmens duomenų. Be to, **pasiūlyme numatytos prieigos prie duomenų, jų naudojimo ir dalijimosi jais teisės praktiškai greičiausiai būtų suteiktos ne tik duomenų subjektui, bet ir kitiems subjektams**, įskaitant įmones, priklausomai nuo to, pagal kokią juridinę nuosavybės teisę gaminys yra naudojamas. Todėl dalijimosi duomenimis teisės ir pareigos, kurias ketinama nustatyti pasiūlyme, kelia **didelį pavojų, kad asmens duomenys bus renkami, jais dalijamasi ir jie bus naudojami be duomenų subjekto žinios**, ypač jei jie nebus nurodyti pagal šioje nuomonėje pateiktas rekomendacijas, visų pirma tuo atveju, kai teise į duomenų perkeliamumą naudojasi ne duomenų subjektas, o kitas naudotojas. Problemiškų naudojimo atvejų pavyzdžiai, be kita ko, yra prietaisai, kuriais sekama duomenų subjektų, kurie nėra „naudotojai“ pasiūlymo prasme, turimų ar naudojamų gaminių ar paslaugų buvimo vieta.
15. EDAV ir EDAPP yra susirūpinę, kad dabartinis pasiūlymo tekstas labai paskatintų asmens duomenų „pavertimą preke“, kai asmens duomenys būtų laikomi paprasčiausia preke, kuria galima prekiauti. Tai ne tik pažeistų pačią žmogaus orumo sąvoką ir į žmogų orientuotą požiūrį, kurį ES nori įtvirtinti savo duomenų strategijoje, bet ir keltų pavojų, kad bus pažeistos teisės į privatumą ir duomenų apsaugą kaip pagrindinės teisės⁷.
16. EDAV ir EDAPP pripažįsta ir palankiai vertina pastangas, kurios buvo dedamos siekiant užtikrinti, kad pasiūlymas nedarytų poveikio dabatinei duomenų apsaugos tvarkai, numatyta BDAR ir E. privatumo

⁴ Aiškinamasis memorandumas, p. 13.

⁵ Pasiūlymo 1 straipsnio 1 dalis.

⁶ Pasiūlymo 14 konstatuojamoji dalis.

⁷ Šiuo klausimu taip pat žr. https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/edpb_statementondga_19052021_en_0.pdf p. 4.

direktyvoje. Vis dėlto EDAV ir EDAPP mano, kad reikia **papildomų apsaugos priemonių**, kad praktiškai nesumažėtų pagrindinių teisių į privatumą ir asmens duomenų apsaugą apsauga.

17. Likusioje šios nuomonės dalyje EDAV ir EDAPP pateikia rekomendacijas, kaip užtikrinti, kad atitinkami duomenų apsaugos principai, apsaugos priemonės ir pareigos pasiūlyme būtų veiksmingesni. Atsižvelgiant į plačią pasiūlyme nustatytų teisių ir pareigų, susijusių su prieiga prie duomenų, jų naudojimu ir dalijimusi jais, taikymo sritį, bendrų nuorodų į BDAR nepakanka. EDAV ir EDAPP mano, kad reikia papildomų specifikacijų, visų pirma tais atvejais, kai pasiūlymo tekstas gali lemti klaidingą aiškinimą, jei nebus aiškiai pabrėžta išsamesnė nuoroda į duomenų apsaugos teisės aktus (tiek BDAR, tiek E. privatumo direktyvą). EDAV ir EDAPP mano, kad, nesant tokių specifikacijų, esama pavojaus, jog pasiūlymu sumažinamas duomenų subjektų apsaugos lygis, o tai prieštarauja Komisijos nurodytiems tikslams.
18. Šios rekomendacijos taip pat pateiktos dėl neaiškios pasiūlyme nustatytų duomenų turėtojų, naudotojų (kaip ne duomenų subjektų) ir trečiųjų šalių arba duomenų gavėjų teisių ir pareigų gauti duomenis, jais dalytis ir juos naudoti (kalbant apie ne asmens ir (arba) asmens duomenis) taikymo srities.
19. Todėl EDAV ir EDAPP pažymi, kad, atsižvelgiant į tai, jog sustiprinta teisė į duomenų perkeliamumą būtų taikoma daugeliui gaminių ir paslaugų, kuriais gali būti atskleidžiami ypač neskelbtini duomenys apie asmenis, siekiant nesumažinti asmens duomenų apsaugos lygio, pasiūlyme turėtų būti aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad duomenų turėtojams, naudotojams (kaip ne duomenų subjektams) ir trečiosioms šalims ar duomenų gavėjams tvarkant asmens duomenis taikomos visos duomenų apsaugos teisės aktuose numatytos sąlygos ir taisyklės⁸.

3.2 Pasiūlymo sąveika su ES duomenų apsaugos teisės aktais

20. EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymo 1 straipsnio 3 dalyje nurodyta, jog „[a]smens duomenims, tvarkomiems atsižvelgiant į šiame reglamente nustatytas teises ir pareigas, taikomi Sąjungos teisės aktai dėl asmens duomenų apsaugos, ryšių privatumo ir konfidencialumo ir galinių įrenginių vientisumo“ ir kad šiuo pasiūlymu „nedaromas poveikis Sąjungos teisės aktų dėl asmens duomenų apsaugos, visų pirma Reglamento (ES) 2016/679 ir Direktyvos 2002/58/EB, taikymui ir, be kita ko, priežiūros institucijų įgaliojimams ir kompetencijai“. Be to, toje pačioje nuostatoje nustatyta, kad „[k]iek tai susiję su šio reglamento II skyriuje nustatytomis teisėmis, tais atvejais, kai naudotojai yra asmens duomenų subjektai, kuriems taikomos tame skyriuje nustatytos teisės ir pareigos, šio reglamento nuostatos papildo Reglamento (ES) 2016/679 20 straipsnyje nustatytą teisę į duomenų perkeliamumą“.
21. EDAV ir EDAPP labai palankiai vertina pasiūlymo 1 straipsnio 3 dalyje nustatytą tikslą – užtikrinti, kad esamų duomenų apsaugos taisyklių ir principų taikymui nebūtų daromas poveikis arba pakenkta. Pareiškime dėl skaitmeninių paslaugų dokumentų rinkinio ir duomenų strategijos⁹ EDAV paragino Komisiją užtikrinti teisinį tikrumą ir suderinamumą su esama duomenų apsaugos sistema. Visų pirma EDAV paragino Komisiją užtikrinti, kad tvarkant asmens duomenis pirmenybė būtų teikiama duomenų apsaugos taisyklėms ir principams.

⁸ Visų pirma žr. nuomonės 22 dalį ir 8 išnašą.

⁹ 2021 m. lapkričio 18 d. EDAV pareiškimas dėl skaitmeninių paslaugų dokumentų rinkinio ir duomenų strategijos.

22. EDAV ir EDAPP teigiamai vertina tai, kad kompromisiniame Duomenų valdymo akto (toliau – DVA) tekste, tiek jo konstatuojamosiose dalyse, tiek dėstomojoje dalyje, aiškiai nurodyta, kad DVA nuostatų ir Sąjungos teisės arba nacionalinės teisės dėl asmens duomenų apsaugos, priimtose pagal Sąjungos teisę, prieštaravimo atveju pirmenybė turėtų būti teikiama pastarajai¹⁰.
23. EDAV ir EDAPP primygtinai rekomenduoja iš dalies pakeisti pasiūlymo 1 straipsnio 3 dalį, kad ji būtų suderinta su DVA formuluote, siekiant padidinti pasiūlymo, DVA ir galiojančių teisės aktų dėl asmens duomenų apsaugos suderinamumą. EDAV ir EDAPP mano, kad 1 straipsnio 3 dalyje ir 30 konstatuojamojoje dalyje turėtų būti pateikta nuoroda į Reglamentą (ES) 2018/1725¹¹.
24. EDAV ir EDAPP mano, kad šis aiškus pareiškimas būtinas atsižvelgiant į subjektus, kurie gali naudotis teise susipažinti su duomenimis, sugeneruotais naudojant gaminius ar susijusias paslaugas, jais naudotis ir jais dalytis. Pasiūlymu šios teisės suteikiamos „naudotojui“, kuris apibrėžiamas kaip „fizinis arba juridinis asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso gaminys, kuris tą gaminį nuomojasi, įskaitant išsipirktinai, arba kuris gauna [paslaugą]“¹². 18 konstatuojamojoje dalyje paaiškinama, kad naudotojas gali būti verslo subjektas ar vartotojas, kuris įsigijo, išsinuomojo arba išsipirktinai išsinuomojo gaminį. Todėl tikėtina, kad teisė susipažinti su duomenimis, jais naudotis ir jais dalytis praktiškai bus taikoma ir kitiems subjektams nei duomenų subjektas, įskaitant verslo subjektus, priklausomai nuo to, pagal kokią juridinę nuosavybės teisę jie naudoja gaminį¹³.
25. EDAV ir EDAPP pripažįsta, kad kiti subjektai nei duomenų subjektas gali turėti teisėtą priežastį susipažinti su duomenimis, sugeneruotais naudojant gaminį ar susijusią paslaugą. Kartu EDAV ir EDAPP mano, kad taip pat yra didelis pavojus, jog teise susipažinti su duomenimis, sugeneruotais naudojant gaminį ar susijusią paslaugą, jais dalytis ar juos naudoti gali būti naudojamas nepagrįstai trukdant duomenų subjektams naudotis savo teisėmis ir laisvėmis. Pavyzdžiui, darbdavys, įsigijęs virtualiuosius balso asistentus ir suteikęs galimybę jais naudotis savo darbuotojams, galėtų pasinaudoti priegosis teise, kad galėtų susipažinti su jų paieškos istorija.
26. Siekdami sumažinti pavojų, kad pasiūlymo aiškinimas ar įgyvendinimas galėtų paveikti galiojančios duomenų apsaugos teisės taikymą arba jam pakenkti, EDAV ir EDAPP ragina teisės aktų leidėją sugriežtinti 1 straipsnio 3 dalies formuluotę aiškiai nurodant, kad, esant prieštaravimui su pasiūlymo nuostatomis, „**pirmenybė teikiama**“ duomenų apsaugos teisei, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu.
27. Galiausiai EDAV ir EDAPP taip pat rekomenduoja pasiūlymo 3, 4, 5, 6 ir 8 straipsniuose **aiškiai atskirti** duomenų subjektų teises gauti ir naudoti duomenis, sugeneruotus naudojant gaminius ar susijusias

¹⁰ Reglamento dėl Europos duomenų valdymo (Duomenų valdymo akto) projekto 2 straipsnio 2a dalis ir 3a konstatuojamoji dalis – tekstas turi būti peržiūrėtas 2021m. gruodžio mėn., paskelbta adresu <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/11/30/promoting-data-sharing-presidency-reaches-deal-with-parliament-on-data-governance-act/>

¹¹ Nors pasiūlymo 1 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta, kad šis reglamentas taikomas „viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms, prašančioms duomenų turėtojų suteikti galimybę gauti duomenis, kai tu duomenų išimtiniai reikia užduočiai viešojo intereso labui atlikti, ir duomenų turėtojams, kurie, reaguodami į tokį prašymą, tuos duomenis pateikia“ (t. y. ESI, teikiančioms prašymus pagal V skyrių), ESI iš „naudotojo“ savokos ir „duomenų gavėjo“ savokos neišbrauktos. Bet kuriuo atveju bet koks ESI pateiktas prašymas taip pat turėtų atitikti ESDAR (be V skyriuje nustatytų reikalavimų).

¹² Pasiūlymo 2 straipsnio 5 dalyje kalbama apie „paslaugas“, tačiau ją reikėtų pataisyti, nurodant vienaskaitą „paslauga“.

¹³ Taip pat žr. pasiūlymo 18 konstatuojamąją dalį.

paslaugas, ir galimas kitų subjektų teises ar pareigas. Prieiga prie asmens duomenų ir dalijimasis jais **naudotojams, kurie nėra duomenų subjektai**, turėtų būti **įmanomas tik tiek, kiek** toks asmens duomenų tvarkymas leidžiamas pagal visus taikytinus duomenų apsaugos principus ir taisykles¹⁴.

28. Pavyzdžiui, EDAV ir EDAPP palankiai vertintų konstatuojamąją dalį, kurioje būtų nurodyta, kad pagal BDAR sutarties vykdymas gali būti teisinis asmens duomenų tvarkymo pagrindas tik tuo atveju, jei duomenų subjektas yra šalis arba jeigu veiksmų imamasi duomenų subjekto prašymu prieš sudarant sutartį. Be to, šioje konstatuojamojoje dalyje taip pat turėtų būti paminėta, kad „būtinumo“ reikalavimas netenkinamas vien įtraukus sutarties sąlygą, kurioje numatytas duomenų tvarkymas. Duomenų valdytojas turėtų gebėti parodyti, kaip konkrečios sutarties su duomenų subjektu pagrindinis dalykas negali iš tikrųjų būti įvykdytas, jeigu nevykdomas konkretus aptariamų asmens duomenų tvarkymas¹⁵.

3.3 Pasiūlymo sąveika su SRA ir DVA

29. EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymu siekiama **papildyti**¹⁶ pasiūlymą dėl **Skaitmeninių rinkų akto** (toliau – SRA')¹⁷ ir DVA¹⁸.
30. EDAV ir EDAPP pažymi, kad **įmonės, kurioms pagal SRA suteiktas prieigos valdytojo statusas**, pagal pasiūlymą nėra dalijimosi duomenimis reikalavimus atitinkančios **trečiosios šalys**¹⁹.
31. EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlyme **nepaaiškinama sąveika su kai kuriomis pagrindinėmis SRA nuostatomis**, susijusiomis su dalijimusi duomenimis, visų pirma su SRA 6 straipsnio 1 dalies h punktu²⁰ ir 6 straipsnio 1 dalies i punktu²¹. Šiuo atžvilgiu EDAV ir EDAPP rekomenduoja suderinti pasiūlymą su galutiniu SRA tekstu, dėl kurio susitarė teisėkūros institucijos.
32. EDAV ir EDAPP visų pirma mano, kad tam tikri apribojimai, susiję su **pateiktinų duomenų rūšimis**, pavyzdžiui, SRA 6 straipsnio 1 dalies j punkte nurodyti užklausų, spustelėjimų ir peržiūros duomenys

¹⁴ Kiek tai susiję su asmens duomenimis, reikia patikslinti sustiprintos teisės į duomenų perkeliamumą pobūdį:

jei šia teise naudojasi verslo subjektas, tai reikštų gamintojo ir (arba) duomenų turėtojo komercinę prievolę suteikti prieigą prie duomenų verslo subjektui, laikantis visų BDAR sąlygų ir apribojimų, o ne „teisę“ perkelti ir tvarkyti asmens duomenis.

¹⁵ EDAV gairės Nr. 2/2019 dėl asmens duomenų tvarkymo pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies b punktą, kai duomenų subjektams teikiamos internetinės paslaugos, priimtose 2019 m. spalio 8 d., 2.0 versija, 1 punktas.

¹⁶ Pasiūlymo aiškinamasis memorandumas, p. 4 ir 5.

¹⁷ COM(2020)842 final.

¹⁸ [COM\(2020\) 767 final](#).

¹⁹ Pasiūlymo 5 straipsnio 2 dalis.

EDAV ir EDAPP taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad pagal 7 straipsnio 1 dalį sustiprinta teisė į duomenų perkeliamumą netaikoma dėl duomenų, sugeneruotų naudojantis labai mažų ir mažųjų įmonių tiekiamais gaminiais ar teikiamomis susijusiomis paslaugomis.

²⁰ Pasiūlymo dėl SRA 6 straipsnio 1 dalies h punktas, pagal kurį reikalaujama, kad prieigos valdytojai, be kita ko, suteiktų galutiniams naudotojams priemones, kad jie galėtų lengviau perkelti duomenis, kaip nurodyta BDAR, be kita ko, suteikdami nuolatinę galimybę gauti tikrą laikius duomenis. Pastaba. Projekto rengimo metu, t. y. 2022 m. balandžio 1 d., dar nėra viešai prieinamos kompromisinio teksto versijos (priešingai nei DVA).

²¹ Pasiūlymo dėl SRA 6 straipsnio 1 dalies i punktas, kuriame būtų reikalaujama, kad prieigos valdytojai suteiktų nuolatinę ir tikrą laikę prieigą prie agreguotų ir neagreguotų duomenų ir galimybę juos naudoti tik tuo atveju, kai tokie duomenys yra tiesiogiai susiję su galutinio naudotojo veiksmu, susijusiu su atitinkamo verslo kliento siūlomais produktais ir paslaugomis teikiant atitinkamą pagrindinę platformos paslaugą, paskirtimi ir kai galutinis naudotojas, davęs sutikimą, kaip tai suprantama pagal BDAR, pats nusprendžia dalytis tokiais duomenimis.

(iš paieškų internete), kurie turi būti anoniminti²², taip pat turėtų būti taikomi *mutatis mutandis* dalijantis duomenimis, susijusiais su virtualiesiems asistentams pateiktomis užklausomis.

33. Atsižvelgdami į DVA, EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlyme pateikiama **kitokia** sąvokos „duomenų turėtojas“ **apibrėžtis** nei DVA²³, todėl gali kilti teisinis netikrumas. Be to, pasiūlyme pateikta „duomenų turėtojo“ apibrėžtis turėtų būti patikslinta²⁴.
34. EDAV ir EDAPP mano, kad pasiūlymo dėstomojoje dalyje turėtų būti išsamiau paaiškinta, ar ir kokiomis sąlygomis „duomenų gavėjas“²⁵ gali būti „**dalijimosi duomenimis paslaugų teikėjas**“²⁶ (ar „duomenų tarpininkavimo paslaugų“²⁷) teikėjas, kaip nurodyta DVA. 35 konstatuojamojoje dalyje nurodomas atvejis, kai trečioji šalis yra duomenų tarpininkavimo paslaugos, nurodytos DVA, teikėja ir toliau nurodoma, kad **šiuo atveju taikomos DVA numatytos duomenų subjekto apsaugos priemonės**. Tačiau pasiūlymo 35 konstatuojamosios dalies esmė neatspindima pasiūlymo dėstomosios dalies nuostatoje. EDAV ir EDAPP rekomenduoja **patikslinti konkrečias** duomenų subjektams taikomas **apsaugos priemones**, numatytas DVA, kurios būtų taikomos duomenų turėtojų dalijimuisi duomenimis su trečiosiomis šalimis kaip tarpininkais pagal pasiūlymą. Be to, atsižvelgiant į 3.2 skirsnyje pateiktas pastabas, pasiūlyme turėtų būti nurodyta, kad šios apsaugos priemonės **papildo** BDAR, taip pat E. privatumo direktyvoje²⁸ nustatytas apsaugos priemones, visų pirma pagal šią direktyvą nustatytą reikalavimą gauti galutinio naudotojo sutikimą, kad trečioji šalis tvarkytų duomenis.

3.4 Bendrosios nuostatos (pasiūlymo I skyrius)

3.4.1 1 straipsnis. Dalykas ir taikymo sritis

35. EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymo 1 straipsnio 1 dalyje vartojant labai plačias sąvokas, pavyzdžiui, „gaminy“ ir „susijusios paslaugos“, taikymo sritis taip pat yra labai plati ir ją būtų galima aiškiau apibrėžti²⁹.
36. Pasiūlymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad juo nedaromas poveikis Sąjungos ir nacionalinės teisės aktams, kuriais numatomas dalijimasis duomenimis, prieiga prie jų ir jų naudojimas nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba baudžiamųjų sankcijų vykdymo tikslais, įskaitant Reglamentą (ES) 2021/784 ir [pasiūlymus dėl elektroninių įrodymų [COM(2018) 225 ir 226], taip pat nedaromas poveikis atitinkamoms Direktyvos (ES) 2015/849 ir Reglamento (ES) 2015/847 nuostatomis. Galiausiai pasiūlymu taip pat nedaromas poveikis valstybių narių pagal Sąjungos teisę turimai kompetencijai, susijusiai su visuomenės saugumo, gynybos,

²² Taip pat žr. 2021 m. vasario 10 d. EDAPP nuomonės Nr. 2/2021 dėl pasiūlymo dėl Skaitmeninių rinkų akto 32 dalį, p. 12, „*prieigos valdytojas turi galėti įrodyti, kad anoniminti užklausų, spustelėjimų ir peržiūros duomenys buvo tinkamai išbandyti dėl galimos pakartotinio identifikavimo rizikos*“.

²³ Pasiūlyme pateikta „duomenų turėtojo“ apibrėžtis 2 straipsnio 6 dalyje; pasiūlyme dėl DVA – 2 straipsnio 5 dalyje.

²⁴ Gali prireikti patikslinti formuluotės „*vykdydamas techninio gaminio projekto ir susijusių paslaugų kontrolę*“ reikšmę.

²⁵ Kaip apibrėžta pasiūlymo 2 straipsnio 6 dalyje.

²⁶ „*duomenų tarpininkavimo paslaugų teikėjai*“ Tarybos kompromisiniame tekste, LIMITE, 2021 m. gruodžio 10 d. [būtina patikrinti, atnaujinti, kai/jei bus vieša versija].

²⁷ Žr. Pasiūlymo dėl Duomenų valdymo akto (DVA) 9 straipsnį.

²⁸ E. privatumo direktyva: 5 straipsnio 3 dalis.

²⁹ Žr. 29 straipsnio darbo grupės nuomonę Nr. 8/2014 dėl naujausių pokyčių daiktų interneto srityje, priimtą 2014 m. rugsėjo 16 d.

nacionalinio saugumo, muitinių bei mokesčių administravimo ir piliečių sveikatos ir saugos sričių veikla.

37. Tačiau neaišku, ar pasiūlymo 1 straipsnio 4 dalis turi kokią nors susijusią sąveiką su šiais reglamentais ir šia direktyva. Teiginys, kad pasiūlymas neturi poveikio šiems teisės aktams, nereiškia, kad duomenų tvarkymo operacijos pagal pasiūlymą negali būti naudojamos šių teisės aktų tikslais. EDAV ir EDAPP rekomenduoja išsamiau apibrėžti galimą sąveiką su pirmiau nurodytomis teisinėmis sistemomis³⁰.

3.4.2 2 straipsnis. Apibrėžtys

38. Pasiūlymo 2 straipsnio 1 dalyje pateikta sąvokos „duomenys“ apibrėžtis, atsižvelgiant į nagrinėjamų duomenų pobūdį, taip pat galėtų apimti asmens duomenis, o tai reiškia, kad pasiūlyme nustatytos taisyklės gali būti taikomos kartu su BDAR. Pasiūlyme sąvoka „duomenys“ vartojama neaiškiai, nurodant asmens ir ne asmens duomenis, todėl gali kilti painiavos. Pavyzdžiui, 24 konstatuojamojoje dalyje pateikta nuoroda į tai, kad duomenų turėtojai gali naudoti naudotojo pagal sutartinį susitarimą sugeneruotus duomenis, nepaaiškina, su kokios rūšies duomenimis ji susijusi. Jei šiame pavyzdyje kalbama ir apie asmens duomenis, jis neišsamus, kiek tai susiję su duomenų valdytojų prievolėmis pagal BDAR, todėl gali būti lengvai klaidingai suprastas.
39. Todėl EDAV ir EDAPP rekomenduoja teisėkūros institucijai pasiūlymo 2 straipsnį papildyti apibrėžtimis „asmens duomenys“ (kaip apibrėžta BDAR) ir „ne asmens duomenys“. Panašiai EDAV ir EDAPP rekomenduoja į pasiūlymo 2 straipsnį įtraukti sąvokų „duomenų subjektas“ ir „sutikimas“ apibrėžtis, nes šios sąvokos dažnai vartojamos pasiūlyme ir konstatuojamosiose dalyse. Pasiūlymo 2 straipsnio 5 dalyje „naudotojas“ apibrėžiamas kaip fizinis arba juridinis asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso gaminys, kuris tą gaminį nuomojasi, įskaitant išsipirktinai, arba kuris gauna paslaugą. Siekdami aiškumo ir veiksmingo asmenų įgalėjimo jų asmens duomenų atžvilgiu, EDAV ir EDAPP rekomenduoja šią apibrėžtį papildyti žodžiais „ir duomenų subjektas“ (ir įtraukti duomenų subjekto apibrėžtį, turinčią tą pačią reikšmę kaip ir BDAR), taip pat aiškiai atskirti atvejus, kai naudotojas yra duomenų subjektas, nuo atvejų, kai naudotojas nėra duomenų subjektas.

3.5 Verslo dalijimasis duomenimis su vartotojais ir dalijimasis duomenimis tarp verslo subjektų (pasiūlymo II skyrius)

40. Pasiūlymo II skyrius yra susijęs su duomenimis, sugeneruotais naudojantis gaminiiais ar susijusiomis paslaugomis. Pasiūlyme „gaminys“ apibrėžiamas kaip *„kilnojamas materialus daiktas <...> kuris gauna, generuoja ar renka duomenis, susijusius su jo naudojimu arba aplinka, ir gali perduoti duomenis naudojantis viešai prieinama elektroninių ryšių paslauga ir kurio pagrindinė funkcija nėra duomenų saugojimas ir tvarkymas“*. „Susijusi paslauga“ savo ruožtu apibrėžiama kaip *„skaitmeninė paslauga, įskaitant programinę įrangą, kuri yra integruota į gaminį arba su juo tarpusavyje susieta taip, kad be jos gaminys negalėtų atlikti vienos iš savo funkcijų“*. Be to, pasiūlymo 7 straipsnio 2 dalyje paaiškinama, kad kai šiame pasiūlyme daroma nuoroda į gaminius ar susijusias paslaugas, tokia

³⁰ Taip pat žr. nuomonės 3.7 skirsnį dėl viešojo sektoriaus institucijų ir Sąjungos institucijų, agentūrų ar įstaigų prieigos prie duomenų ir jų naudojimo pagal pasiūlymo V skyrių.

nuoroda taip pat apima virtualiuosius asistentus³¹, jeigu jie naudojami prieigai prie gaminio ar susijusios paslaugos gauti arba jiems kontroliuoti.

41. EDAV ir EDAPP mano, kad gaminio apibrėžtis iš dalies sutampa su *sąvoka „galinis įrenginys“*³², kaip apibrėžta E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalyje. Pagal E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalį reikalaujama, kad prieš saugant informaciją arba prieš gaunant prieigą prie jau saugomos informacijos abonentu arba galutinio naudotojo galiniame įrenginyje abonentas arba naudotojas duotų sutikimą, išskyrus atvejus, kai toks saugojimas arba prieiga yra griežtai būtini norint teikti informacinės visuomenės paslaugas, kurių aiškiai paprašo abonentas ar naudotojas. Bet kokios asmens duomenų tvarkymo operacijos, atliekamos po pirmiau minėtų tvarkymo operacijų, įskaitant asmens duomenų, gautų naudojantis telekomunikacijų galiniuose įrenginiuose esančia informacija, tvarkymą, taip pat turi turėti teisinį pagrindą pagal BDAR 6 straipsnį, kad būtų teisėtos³³.
42. EDAV ir EDAPP teigiamai vertina pasiūlymo 15 konstatuojamojoje dalyje pateiktą paaiškinimą, kuriame aiškiai nurodyta, kad pasiūlymas nebus taikomas tokiems gaminiams kaip asmeniniai kompiuteriai, serveriai, planšetiniai kompiuteriai ir išmanieji telefonai, kameros, internetinės vaizdo kameros, garso įrašymo sistemos ir teksto skaitytuvai. Vis dėlto EDAV ir EDAPP mano, kad pasiūlymo 2 straipsnio 2 dalyje „gaminys“ apibrėžiamas taip (plačiai), kad tokie prietaisai iš tikrųjų gali patekti į pasiūlymo dėstomojoje dalyje pateiktos apibrėžties taikymo sritį. Todėl EDAV ir EDAPP mano, kad būtina iš dalies pakeisti apibrėžtį „gaminys“, kad ji aiškiai neapimtų, taip pat ir pasiūlymo dėstomojoje dalyje, tokių gaminių kaip asmeniniai kompiuteriai, serveriai, planšetiniai kompiuteriai ir išmanieji telefonai, kameros, internetinės vaizdo kameros, garso įrašymo sistemos ir teksto skaitytuvai³⁴.
43. EDAV ir EDAPP teigiamai vertina tai, kad pasiūlymo 4 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jeigu naudotojas nėra duomenų subjektas, duomenų turėtojas galimybę gauti asmens duomenis, sugeneruotus naudojantis gaminiu ar susijusia paslauga, naudotojui suteikia tik jei yra galiojantis teisinis pagrindas pagal Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalį ir, kai aktualu, tenkinamos Reglamento (ES) 2016/679 9 straipsnyje nustatytos sąlygos. Kadangi pasiūlyme prieigos prie duomenų, sugeneruotų naudojantis gaminiiais ar susijusiomis paslaugomis, ir jų naudojimo teisė suteikiama „naudotojams“ (tai apima subjektus, kurie nėra duomenų subjektai), EDAV ir EDAPP mano,

³¹ 2 straipsnio 4 dalyje pateikiama virtualiojo padėjėjo apibrėžtis.

³² Pagal 2008 m. birželio 20 d. Komisijos direktyvos 2008/63/EB dėl konkurencijos telekomunikacijų galinių įrenginių rinkose 1 straipsnio 1 dalies a punktą „galiniai įrenginiai“ yra „telekomunikacijų įrenginiai, tiesiogiai arba netiesiogiai prijungti prie galinio viešojo telekomunikacijų tinklo sąsajos informacijai perduoti, apdoroti arba priimti; <...>“.

Taip pat žr. 2021 m. liepos 7 d. priimtų EDAV gairių 02/2021 dėl virtualiųjų balso asistentų 2.0 versiją, 25 punktą: „Pagal „telekomunikacijų galinio įrenginio“ apibrėžtį išmanieji telefonai, išmanieji televizoriai ir panašūs daiktų interneto įrenginiai yra telekomunikacijų galinių įrenginių pavyzdžiai. Nors patys savaime VVA yra programinės įrangos paslaugos, tačiau jie visada veikia per fizinį įrenginį, pvz., išmanųjį garsiakalbį ar išmanųjį televizorių. Prieigai prie šių fizinių prietaisų, kurie sudaro „telekomunikacijų galinius įrenginius“, kaip apibrėžta E. privatumo direktyvoje, VVA naudojami elektroninių ryšių tinklais. Todėl E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalies nuostatos taikomos visais atvejais, kai VVA saugo ar gauna informaciją su juo susietame fiziniame įrenginyje“.

³³ Žr. EDAV gairių 1/2020 dėl asmens duomenų tvarkymo naudojant susietąsias transporto priemones ir su judumu susijusias taikomas programas 41 punktą, kuriame pateikti panašūs argumentai dėl susietųjų transporto priemonių (toliau – EDAV gairės 1/2020). Taip pat žr. EDAV nuomonę Nr. 5/2019 dėl E. privatumo direktyvos ir BDAR sąveikos, visų pirma kiek tai susiję su duomenų apsaugos institucijų kompetencija, užduotimis ir įgaliojimais.

³⁴ EDAV ir EDAPP norėtų pabrėžti, kad išvada, jog pasiūlyme pateikta apibrėžtis „gaminys“ iš dalies sutampa su apibrėžtimi „galinis įrenginys“, nurodyta E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalyje, neturėtų būti suprantama kaip rekomendacija peržiūrėti „gaminio“ apibrėžtį, kad ji būtų suderinta su „galinio įrenginio“ apibrėžtimi.

kad toks paaiškinimas yra svarbi apsaugos priemonė. Kadangi asmens duomenų tvarkymo teisėtumas reglamentuojamas visame BDAR 6 straipsnyje, **EDAV ir EDAPP rekomenduoja pasiūlymo 4 straipsnio 5 dalyje pateiktą nuorodą į BDAR 6 straipsnio 1 dalį pakeisti nuoroda į visą BDAR 6 straipsnį ir apskritai į visas duomenų apsaugos teisės aktuose nustatytas taisykles ir sąlygas.** Be to, kadangi prieiga prie duomenų, sugeneruotų naudojantis gaminiais ar susijusiomis paslaugomis, taip pat gali apimti prieigą prie abonento ar naudotojo galiniame įrenginyje saugomos informacijos, EDAV ir EDAPP rekomenduoja paaiškinti, kad duomenų turėtojas naudotojui gali suteikti prieigą prie duomenų tik tuo atveju, jei, kai tinkama, įvykdytos **E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalyje** nustatytos sąlygos.

44. EDAV ir EDAPP primena, kad tais atvejais, kai sutikimo reikalaujama pagal E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalį, sutikimas pagal BDAR 6 straipsnį tikriausiai būtų tinkamas teisinis pagrindas bet kokiam asmens duomenų tvarkymui po to, kai išsaugoma informacija arba įgyjama prieiga prie abonento ar naudotojo galiniame įrenginyje jau saugomos informacijos³⁵.
45. Panašios nuostatos taikomos ir duomenų teikimui trečiosioms šalims verslo kliento prašymu pagal pasiūlymo 5 straipsnio 6 dalį. Be to, EDAV ir EDAPP rekomenduoja dar labiau suderinti pasiūlymo 5 straipsnio 6 dalies formuluotę su 4 straipsnio 5 dalimi, nustatant, kad duomenis, sugeneruotus naudojantis gaminiu ar susijusia paslauga, „duomenų turėtojas suteikia galimybę gauti trečiajai šaliai“ tik tuo atveju, jei laikomasi visų duomenų apsaugos teisės aktuose nustatytų sąlygų ir taisyklių, visų pirma tais atvejais, kai yra galiojantis teisinis pagrindas pagal 6 straipsnį ir, kai tinkama, tenkinamos BDAR 9 straipsnio ir E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalies sąlygos.
46. Todėl EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog **naudotojai, kurie nėra duomenų subjektai galėtų susipažinti su asmens duomenimis, juos naudoti ir jais dalytis visapusiškai vykdydami visas BDAR ir E. privatumo direktyvoje nustatytas prievoles**, įskaitant duomenų subjektų informavimą apie duomenų valdytojų prieigą prie jų asmens duomenų ir palengvinimą duomenų valdytojams naudotis duomenų subjektų teisėmis.
47. Atsižvelgdami visų pirma į pasiūlymo **3 straipsnio 1 dalį** ir 4 straipsnio 1 dalį, EDAV ir EDAPP mano, kad, siekiant skatinti **duomenų kiekio mažinimą**, gaminiai turėtų būti suprojektuoti taip, kad **duomenų subjektams** (nepriklausomai nuo juridinės nuosavybės teisės į prietaisą) būtų suteikta galimybė **naudotis gaminiais, kuriems taikomas pasiūlymas, visų pirma biofunkcinio interneto arba daiktų interneto prietaisais anonimiškai** arba kuo mažiau privatumą ribojančiu būdu. Duomenų turėtojai taip pat turėtų kiek tik įmanoma riboti duomenų srautą iš prietaiso (pvz., anonimizdami duomenis)³⁶. Pasiūlyme turėtų būti aiškiai apibrėžtas šis aspektas, kad duomenų subjektai galėtų geriau kontroliuoti savo asmens duomenis. Pasiūlymo **3 straipsnio 2 dalies a punktas**, kuriame nurodyta pareiga pateikti naudotojui informaciją apie duomenų, kurie, kaip tikėtina, bus generuojami naudojantis gaminiu ar susijusia paslauga, pobūdį ir kiekį, neturėtų būti aiškinamas kaip darantis neigiamą poveikį BDAR nustatytam duomenų kiekio mažinimo principui. Galiausiai EDAV ir EDAPP pažymi, kad 3 straipsnyje turėtų būti aiškiai nurodyta, kuris subjektas (subjektai) turi vykdyti pasiūlymo 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse išvardytas pareigas. Siekiant teisinio tikrumo, EDAV ir EDAPP rekomenduoja aiškiai nurodyti, kuris subjektas (subjektai) yra atsakingas (-i) už kiekvieną iš išvardytų pareigų.

³⁵ Žr. EDAV gairių 1/2020 dėl asmens duomenų tvarkymo naudojant susietąsias transporto priemones ir su judumu susijusias taikomas programas 27 punktą.

³⁶ Žr. 29 straipsnio darbo grupės nuomonę Nr. 8/2014 dėl pastarojo meto tendencijų, susijusių su daiktų internetu, priimtą 2014 m. rugsėjo 16 d.

48. EDAV ir EDAPP pažymi, kad **apribojimas saugoti įrašus** apie verslo prieigą prie duomenų pagal pasiūlymo **4 straipsnio 2 dalį** ir trečiųjų šalių prieigą prie duomenų pagal pasiūlymo **5 straipsnio 3 dalį** neturėtų būti aiškinamas kaip neigiamai veikiantis BDAR nustatytas prievolės dėl asmens duomenų saugumo ir atskaitomybės. Šiose nuostatose turėtų būti aiškiai nurodytas šis svarbus aspektas.
49. EDAV ir EDAPP taip pat pažymi, kad pagal pasiūlymo **5 straipsnio 9 dalį**³⁷ naudotojo teisė dalytis duomenimis su trečiosiomis šalimis „neturi **daryti neigiamo poveikio kitų subjektų duomenų apsaugos teisėms**“. Šiuo atžvilgiu EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad reikia paaiškinti šios nuostatos **taikymo sritį** ir reikšmę. Be to, siekiant užtikrinti **suderinamumą** su duomenų subjektų teise pagal BDAR 20 straipsnį, kurį pasiūlymu siekiama papildyti, EDAV ir EDAPP rekomenduoja konstatuojamojoje dalyje nurodyti kriterijus, pagal kuriuos užtikrinama teisės į duomenų perkeliamumą ir **duomenų apsaugos problemų, susijusių su kitais asmenimis, pusiausvyra**, kaip nustatyta EDAV gairėse dėl duomenų perkeliamumo³⁸.
50. Pasiūlymo **6 straipsnyje** nurodyta, kad trečiosios šalys duomenis, kuriuos joms suteikta galimybė gauti pagal 5 straipsnį, tvarko tik su naudotoju sutartais tikslais bei sąlygomis ir, jeigu tai – asmens duomenys, atsižvelgdamos į duomenų subjekto teises, o duomenis, kurių nebereikia sutartam tikslui pasiekti, ištrina. Be to, 6 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad trečioji šalis negali gauti duomenų naudoti duomenų subjektams profiliuoti, išskyrus atvejus, kai tai būtina paslaugai, kurios prašo naudotojas, suteikti. Atsižvelgdami į scenarijų, pagal kurį naudotojas yra kitas subjektas nei duomenų subjektas, EDAV ir EDAPP primena, kad svarbu užtikrinti, jog **bet koks tolesnis asmens duomenų tvarkymas atitiktų BDAR 6 straipsnio 4 dalį ir, konkrečiai atsižvelgiant į profiliavimo scenarijų, atitinkamas prievolės, nustatytas BDAR 22 straipsnyje, kai taikytina**. Tvarkant specialių kategorijų asmens duomenis (pvz., duomenis apie sveikatą ar lytinį gyvenimą), iš esmės reikės aiškaus duomenų subjekto sutikimo, nebent būtų galima remtis kita BDAR 9 straipsnyje nustatyto draudimo išimtimi. Kai taikoma E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalis, duomenys turėtų būti tvarkomi tik gavus abonentą ar naudotoją sutikimą, išskyrus atvejus, kai tai tikrai būtina siekiant teikti informacinės visuomenės paslaugą, kurios aiškiai paprašo abonentas ar naudotojas³⁹.
51. Siekiant teisinio tikrumo ir išvengti galimo aiškinimo, pagal kurį atitinkamos duomenų apsaugos taisyklės, susijusios su trečiųjų šalių prievolėmis tvarkyti asmens duomenis pagal pasiūlymo 6 straipsnio 1 dalį, yra tik tos, kurios susijusios su duomenų subjektų teisėmis (BDAR III skyrius), kaip rekomenduojama ir nuomonės 43 ir 45 punktuose, EDAV ir EDAPP rekomenduoja papildyti 6 straipsnio 1 dalies formuluotę su nuoroda į BDAR „jeigu tai – asmens duomenys, atsižvelgdama į duomenų subjekto teises“, ją pakeičiant taip: „ir kai laikomasi visų duomenų apsaugos teisės aktuose nustatytų sąlygų ir taisyklių, visų pirma tais atvejais, kai yra galiojantis teisinis pagrindas pagal 6 straipsnį ir, kai tinkama, tenkinamos BDAR 9 straipsnio ir E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalies sąlygos, ir jeigu tai – asmens duomenys, atsižvelgdama į duomenų subjekto teises“.
52. Kalbant apie 6 straipsnio 2 dalies a punktą, EDAV ir EDAPP palankiai vertina draudimą trečiajai šaliai bet koku būdu daryti spaudimą naudotojui, jį apgaudinėti ar juo manipuliuoti⁴⁰. EDAV ir EDAPP palankiai vertina pasiūlymo 34 konstatuojamojoje dalyje paminėtus „manipuliatyvius dizaino

³⁷ Atsižvelgiant į 4 straipsnio 1 dalį, pasiūlymo 4 straipsnyje turėtų būti panaši nuostata.

³⁸ Žr. 29 straipsnio darbogrūpės (patvirtintos EDAV) gaires dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 11–12.

³⁹ Taip pat žr. 2021 m. kovo 9 d. priimtų EDAV gairių dėl asmens duomenų tvarkymo naudojant susietąsias transporto priemones ir su judumu susijusias taikomas programas, 2.0 versijos, 15 punktą.

⁴⁰ Kaip nurodyta 34 konstatuojamojoje dalyje, kalbant apie manipuliatyvius dizaino sprendimus.

sprendimus“. Tačiau EDAV ir EDAPP pažymi, kad veiksniai, kurie gali turėti įtakos sprendimų priėmimui, gali skirtis priklausomai nuo to, ar naudotojas taip pat yra duomenų subjektas. **Todėl EDAV ir EDAPP rekomenduoja aiškiai nurodyti, kad pasiūlymo 6 straipsnio 2 dalies a punktu draudžiama bet kokios formos prievarta, apgaulė ar manipuliavimas duomenų subjektais** (neatsižvelgiant į tai, ar naudotojas taip pat yra duomenų subjektas).

53. Panašios nuostatos taikomos ir pasiūlymo 6 straipsnio 2 dalies b punktui: trečiajai šaliai neturėtų būti leidžiama naudoti gautus duomenis fiziniams asmenims profiliuoti, išskyrus atvejus, kai tai būtina paslaugai, kurios prašo naudotojas, suteikti. Be to, EDAV ir EDAPP mano, kad pasiūlyme neapibrėžta „paslauga“, kurią naudotojo (kuris gali būti ne duomenų subjektas, o kitas subjektas) prašymu turi teikti trečioji šalis. Todėl gali būti, kad tokios „paslaugos“ gali labai trukdyti naudotis asmenų teisėmis ir laisvėmis arba kitaip daryti didelį poveikį suinteresuotiesiems asmenims.
54. Todėl EDAV ir EDAPP rekomenduoja į pasiūlymą įtraukti aiškius asmens duomenų, sugeneruotų bet kuriam kitam subjektui, kuris nėra duomenų subjektas (kaip „naudotojas“, „duomenų turėtojas“ arba „trečioji šalis“), naudojantis gaminiu ar paslauga, naudojimo apribojimus ar suvaržymus, visų pirma tais atvejais, kai atitinkami duomenys gali leisti daryti tiksliai išvadą apie jų privatų gyvenimą arba dėl kitų priežasčių kiltų didelis pavojus atitinkamų asmenų teisėms ir laisvėms.
55. Visų pirma EDAPP ir EDAV rekomenduoja nustatyti apribojimus, susijusius su asmens duomenų, sugeneruotų naudojantis gaminiu ar susijusiomis paslaugomis, naudojimu tiesioginės rinkodaros ar reklamos, darbuotojų stebėsenos, kreditų vertinimo balų, tinkamumo sveikatos draudimui nustatymo, draudimo įmokų apskaičiavimo ar keitimo tikslais. Šia rekomendacija nedaromas poveikis jokiems kitiems apribojimams, kurie gali būti tinkami, pavyzdžiui, siekiant apsaugoti pažeidžiamus asmenis, visų pirma nepilnamečius, arba dėl ypač neskelbtino tam tikrų kategorijų duomenų (pvz., duomenų apie medicinos priemonės naudojimą) pobūdžio ir apsaugos, numatytos Sąjungos teisės aktuose dėl duomenų apsaugos.
56. Be to, EDAV ir EDAPP primena bendrą principą, kad ir trečiajai šaliai, kaip duomenų valdytojai, taikomas duomenų kiekio mažinimo principas ir, kai įmanoma, taikomi anoniminimo metodai. Duomenų kiekio mažinimo principo laikymasis ypač svarbus tais atvejais, kai duomenys gali atskleisti intymius asmens privataus gyvenimo aspektus⁴¹.

3.6 Duomenų turėtojų, teisiškai įpareigotų suteikti galimybę gauti duomenis, pareigos ir su jmonių prieiga prie duomenų ir jų tarpusavio naudojimu susijusios sąlygos (pasiūlymo III ir IV skyriai)

57. III skyriuje aptariamos sąlygos, įskaitant kompensaciją, kuriomis suteikiama galimybė gauti duomenis, kai duomenų turėtojas privalo suteikti duomenų gavėjui galimybę gauti duomenis, kaip nustatyta II skyriuje arba kituose Sąjungos teisės aktuose arba valstybės narės teisės aktuose.

⁴¹ Žr. 2021 m. lapkričio 18 d. priimtą EDAV pareiškimą dėl skaitmeninių paslaugų dokumentų rinkinio ir duomenų strategijos, pabrėžiantį „pritaikytosios standartizuotosios duomenų apsaugos prievolės, kuri ypač aktuali „susietųjų daiktų“ (pavyzdžiui, daiktų interneto ir biofunkcinio interneto) atveju, svarbą, atsižvelgiant į didelę riziką atitinkamų asmenų pagrindinėms teisėms ir laisvėms“.

58. Šiuo atžvilgiu pasiūlymo 8 straipsnyje nenumatytas duomenų subjekto vaidmuo ar nuoroda į jį, nes dalijimosi duomenimis sąlygos turi būti nustatytos duomenų turėtojo ir duomenų gavėjo susitarime. Iš tiesų tais atvejais, kai naudotojas yra kitas subjektas nei duomenų subjektas, pastarasis nėra sutarties pagal pasiūlymą šalis. Tai gali labai pakenkti duomenų apsaugos teisių veiksmingumui. Papildomas pavojus šiame kontekste gali kilti dėl tarpininkavimo paslaugų ir duomenų tarpininkavimo, dėl kurių duomenys, kurie iš pradžių galėjo būti laikomi ne asmens, gali būti susieti su konkrečiais duomenų subjektais⁴².
59. Bet kuriuo atveju EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad SESV 16 straipsnio 1 dalyje ir Chartijos 8 straipsnyje įtvirtinta teisė į asmens duomenų apsaugą, kaip teisė, susijusi su kiekvienu fiziniu asmeniu, yra neatimama ir jos negalima atsisakyti jokia duomenų turėtojo ir duomenų gavėjo sutartimi⁴³.
60. Pagal pasiūlymo 8 straipsnio 3 dalį duomenų turėtojas neturi diskriminuoti „palyginamų kategorijų duomenų gavėjų“, ir, kaip nurodyta pasiūlymo 8 straipsnio 4 dalyje, duomenų turėtojas negali suteikti galimybės duomenų gavėjui gauti duomenis išimties tvarka. Tačiau šiomis prievolėmis neturėtų būti pažeidžiama duomenų subjektų informacinio apsisprendimo teisė, pagal kurią jie turi teisę pasirinkti savo asmens duomenų gavėjus (visų pirma, kai jie sutinka su duomenų tvarkymu, pavyzdžiui, kai taikomos E. privatumo direktyvos 5 straipsnio 3 dalies sąlygos arba duomenų tvarkymas grindžiamas sutikimu pagal BDAR 6 straipsnį). Todėl EDAV ir EDAPP ragina parengti formuluotę, kuri veiksmingai padėtų duomenų turėtojams ir duomenų gavėjams geriau laikytis BDAR. Visų pirma EDAV ir EDAPP rekomenduoja, kad 41 konstatuojamojoje dalyje pateiktas paaiškinimas, pagal kurį šios pareigos nedaro poveikio BDAR, būtų įtrauktas į patį 8 straipsnio tekstą.
61. Pagal pasiūlymo 9 straipsnį bet kokia kompensacija, kurios duomenų turėtojas prašo iš trečiųjų šalių, turi būti pagrįsta, o MVĮ atveju ji negali viršyti išlaidų, susijusių galimybės gauti duomenis suteikimu, nebent sektorių teisės aktuose būtų nurodyta kitaip.
62. Kalbant apie pasiūlymo 9 straipsnį dėl kompensacijos už galimybės gauti duomenis suteikimą, EDAV ir EDAPP primygtinai rekomenduoja atsisakyti bet kokių dviprasmybių, susijusių su pinigineis sandoriais, vykdomais dalijantis asmens duomenimis. Pagal pasiūlymo 42 konstatuojamąją dalį, kalbant apie teisę reikalauti kompensacijos už galimybės gauti duomenis suteikimą trečiosioms šalims, „[n]ereikėtų suprasti, kad <...> reikalaujama sumokėti už pačius duomenis, tačiau labai mažų, mažųjų ar vidutinių įmonių atveju turimas omenyje mokėtis už patirtas išlaidas ir investicijas, reikalingas siekiant suteikti galimybę gauti duomenis“. Tačiau šis teiginys, skaitomas kartu su 46 konstatuojamąja dalimi, regis, reiškia, kad, priešingai, dalijimosi duomenimis tarp didelių įmonių atveju arba kai duomenų turėtojas yra mažoji arba vidutinė įmonė, o duomenų gavėjas yra didelė įmonė, duomenų turėtojo teisė nustatyti „pagrįstą kompensaciją“, kurią turi sumokėti trečiosios šalys, gali būti laikoma paskata monetizuoti asmens duomenis.
63. Šiuo atžvilgiu EDAV ir EDAPP pakartoja, kad duomenų apsauga yra Chartijos 8 straipsniu garantuojama pagrindinė teisė, o asmens duomenys negali būti laikomi preke, kuria galima prekiauti.

⁴² Kuo daugiau ne asmens duomenų derinama su kita turima informacija, tuo labiau didėja duomenų subjektų pakartotinio identifikavimo rizika. Žr. EDAV ir EDAPP bendrą nuomonę 03/2021 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos duomenų valdymo (Duomenų valdymo akto), p. 16.

⁴³ Žr. 2021 m. lapkričio 18 d. priimtą EDAV pareiškimą dėl skaitmeninių paslaugų dokumentų rinkinio ir duomenų strategijos, p. 6.

64. Tais atvejais, kai šalys nesutaria dėl galimybės gauti duomenis suteikimo sąlygų, pasiūlyme numatomi alternatyvūs ginčų, kurie gali kilti tarp duomenų turėtojų ir duomenų gavėjų, sprendimo būdai. Pagal pasiūlymo 10 straipsnį šios šalys gali kreiptis pagalbos į valstybių narių sertifikuotas ginčų sprendimo įstaigas. Tačiau tais atvejais, kai galimybė gauti asmens duomenis suteikiama trečiosioms šalims naudotojų, **kurie nėra duomenų subjektai**, prašymu, pastarieji visiškai negalėtų dalyvauti ginčų sprendimo procedūrose, susijusiose su duomenų turėtojo ir duomenų gavėjo dalijimusi jų asmens duomenimis. Be to, atsižvelgiant į sudėtingą BDAR nustatytų duomenų subjekto teisių ir pasiūlyme nustatytų teisių ir pareigų sąveiką ir dubliavimąsi, reikėtų atsižvelgti į tai, kad šalių sprendimas pateikti ginčą ginčų sprendimo įstaigai gali trukdyti duomenų subjektui pasinaudoti teise pateikti skundą priežiūros institucijai.
65. Apskritai EDAV ir EDAPP primygtinai rekomenduoja aiškiai nurodyti, kad ginčų sprendimas pagal 10 straipsnį neturi pažeisti duomenų subjekto teisių ir duomenų valdytojų pareigų, nustatytų BDAR. Be to, 10 straipsnio 5 ir 9 dalys turi būti iš dalies pakeistos, siekiant atsižvelgti į tai, kad duomenų subjektams neturi būti užkirstas kelias pasinaudoti savo teise siekti žalos atlyginimo priežiūros institucijoje.
66. Pasiūlymu taip pat skatinama, kad duomenų turėtojas, siekdamas užkirsti kelią neteisėtai prieigai prie duomenų ir užtikrinti, kad būtų laikomasi pasiūlyme nustatytų teisių ir pareigų ir sutarties sąlygų, dėl kurių susitarta ir kuriomis suteikiama galimybė gauti duomenis, gali naudotis tinkamomis techninėmis apsaugos priemonėmis, įskaitant išmaniąsias sutartis (11 straipsnis). Todėl reikėtų paaiškinti, kaip išmaniosios sutartys gali būti priemonė, suteikianti duomenų turėtojams ir duomenų gavėjams tinkamas garantijas, kad perduodami duomenys nebus neteisėtai atskleisti ar prieinami ir kad bus laikomasi sutartų dalijimosi šiais duomenimis sąlygų. Siekdami užtikrinti suderinamumą su BDAR 32 straipsniu, EDAPP ir EDAV pabrėžia, kad, kiek tai susiję su asmens duomenimis, 11 straipsnio 1 dalyje turi būti pateikta nuoroda į pareigą įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones, kad būtų užtikrintas asmens duomenų tvarkymo pavojų atitinkančio lygio saugumas.
67. Dėl 11 straipsnio 2 dalies EDAV ir EDAPP rekomenduoja aiškiai nurodyti, kad, kiek tai susiję su asmens duomenimis, duomenų turėtojo leidimas dalytis duomenimis negali pakeisti reikalavimo turėti tinkamą teisinį pagrindą pagal BDAR, arba nurodyti, kad šis leidimas taikomas ne asmens duomenų tvarkymo atveju. Be to, ta pati dalis turi būti iš dalies pakeista siekiant nustatyti, kad duomenų turėtojo ar naudotojo (kuris nebūtinai yra duomenų subjektas) nurodymas sunaikinti duomenų gavėjams pateiktus duomenis ir bet kokias jų kopijas neturi pažeisti duomenų subjekto teisės į duomenų tvarkymo apribojimą pagal BDAR 18 straipsnį.
68. Kalbant apie 11 straipsnio 3 dalyje numatytas išimtis, pasiūlyme turėtų būti paaiškinta, kaip ir kas a ir b punktuose aprašytas situacijas gali laikyti taikytinomis. Be to, taikant šias išimtis turi būti atsižvelgiama ne tik į žalą duomenų turėtojui ir jo interesus, bet ir visų pirma į žalą duomenų subjektams, taip pat į jų teises ir interesus, susijusius su jų teisėmis į privatumą ir duomenų apsaugą. Todėl EDAV ir EDAPP rekomenduoja 11 straipsnį papildyti nauja dalimi, kurioje būtų aiškiai nurodyta, kad 2 dalies b punktas taikomas tais atvejais, kai duomenų subjektams gali būti padaryta žala arba pakenkta jų teisėms ir interesams.
69. Galiausiai 12 straipsnio 1 dalyje pateikta nuoroda į duomenų turėtojo pareigą pagal pasiūlymo 5 straipsnį suteikti galimybę gauti duomenis duomenų naudotojo prašymu leidžia manyti, kad, kalbant apie asmens duomenis, ir, nepaisant to, kas nurodyta 24 konstatuojamojoje dalyje, kai naudotojas yra

kitas subjektas nei duomenų subjektas⁴⁴, pasiūlymas galėtų būti aiškinamas kaip sukuriantis dalijimosi asmens duomenimis teisinį pagrindą pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktą. Todėl turėtų būti įtrauktos tinkamos, konkrečios ir veiksmingos duomenų subjektų teisių ir interesų, susijusių su asmens duomenimis, apsaugos priemonės, ypač tais atvejais, kai naudotojas nėra duomenų subjektas. Todėl, atsižvelgiant į sudėtingą BDAR nustatytų duomenų subjekto teisių ir pasiūlyme nustatytų teisių ir pareigų sąveiką ir dubliavimąsi, pasiūlymo 12 straipsnio 2 dalis turėtų būti iš dalies pakeista siekiant patikslinti, kad bet kokia duomenų turėtojų ir duomenų gavėjų susitarimo dėl dalijimosi duomenimis sutarties sąlyga, pagal kurią duomenų subjektų nenaudai pažeidžiamos jų teisės į privatumą ir duomenų apsaugą, nukrypstama nuo jos arba pakeičiamas jos poveikis, tai šaliai nėra privaloma.

70. Pasiūlymo IV skyriaus 13 straipsnyje EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad pasiūlyme teigiama, jog „*sutarties sąlyga yra nesąžininga, jeigu ji tokio pobūdžio, kad ją taikant labai nukrypstama nuo geros komercinės praktikos, susijusios su prieiga prie duomenų ir jų naudojimu, ir prieštaraujama sąžiningumo ir sąžiningos dalykinės praktikos principams*“. Panašiai kaip ir pirmiau minėta dėl apibrėžčių atitikties BDAR, ši nuostata nėra pakankamai aiški, atsižvelgiant į tai, kad visame tekste nėra aiški asmens duomenų, ne asmens duomenų ar mišrių duomenų rinkinių sąvoka.
71. Prieiga prie duomenų ir jų naudojimas yra asmens duomenų tvarkymas pagal BDAR 4 straipsnio 2 dalį. Todėl, kai tvarkomi asmens duomenys, duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams taikomos BDAR nustatytos prievolės. Tas pats pasakytina ir apie mišrių duomenų rinkinių (t. y. asmens ir ne asmens duomenų) atvejus.
72. Šiuo tikslu EDAV ir EDAPP ragina teisėkūros instituciją pasiūlyme paaiškinti atitinkamus duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų reikalavimus ir pareigas, kai asmens duomenys tvarkomi šioje nuomonėje nurodytu būdu⁴⁵.

3.7 Galimybės gauti duomenis suteikimas viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms ir jų naudojimas (V skyrius)

73. Kalbant apie „galimybės gauti duomenis suteikimą“ viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms (toliau – viešojo sektoriaus institucijos), atsižvelgiant į „išimtinį poreikį“ (pasiūlymo V skyrius), EDAV ir EDAPP turi rimtų abejonių dėl pareigos suteikti galimybę gauti duomenis viešojo sektoriaus institucijoms ir Sąjungos institucijoms, agentūroms ar įstaigoms **teisėtumo, būtinumo ir proporcingumo**.
74. Pasiūlymo 14 straipsnyje numatyta, kad gavęs prašymą, duomenų turėtojas (išskyrus MVĮ) galimybę gauti duomenis suteikia viešojo sektoriaus institucijai arba Sąjungos institucijai, agentūrai ar įstaigai, **įrodančioms, kad poreikis naudoti prašomus duomenis yra išimtinis**. Pasiūlyme nenurodomos teisėkūros priemonės, kurios turi būti priimtos siekiant nustatyti šios pareigos teisinį pagrindą. EDAV

⁴⁴ Pasiūlymo 5 konstatuojamoji dalis, kurioje teigiama, kad pastarasis „neturėtų būti aiškinamas taip, kad juo pripažįstamas ar sukuriamas **koks nors teisinis pagrindas duomenų turėtojui** laikyti duomenis, turėti prieigą prie jų ar **juos (asmens duomenis) tvarkyti**...“, atrodo, prieštarauja pasiūlymo 5 straipsniui, kuriame nustatyta duomenų turėtojo pareiga naudotojo prašymu suteikti galimybę gauti duomenis, nes pagal BDAR 4 straipsnio 2 dalyje pateiktą apibrėžtį asmens duomenų „tvarkymas“ apima bet kokią operaciją ar operacijų seką, atliekamą su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais, įskaitant „atskleidimą persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis...“. Tačiau jei 5 konstatuojamoji dalis susijusi su duomenų turėtojo vykdomu duomenų tvarkymu savo tikslais, tai turėtų būti paaiškinta.

⁴⁵ Visų pirma žr. šios nuomonės 39 ir 67 punktus. Taip pat žr. šios nuomonės 43, 45, 46 ir 51 punktus.

ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymo 1 straipsnio 2 dalies d punkte kalbama apie užduotį, atliekamą viešojo intereso labui⁴⁶. Be to, pasiūlymo 15 straipsnio c punkte daroma nuoroda į užduotį, vykdomą viešojo intereso labui, „*kuri yra aiškiai numatyta teisės aktuose*“. Tai rodo, kad pasiūlyme numatyta, jog BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktas yra teisėtas atitinkamos viešojo sektoriaus institucijos, Sąjungos institucijos, agentūros ar įstaigos atliekamo duomenų tvarkymo pagrindas. Tačiau EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlyme nėra aiškiai nurodytos nei atitinkamos viešojo intereso užduotys, nei viešojo sektoriaus institucijos, Sąjungos institucijos, agentūros ar įstaigos, kurioms pavesta vykdyti šias viešojo intereso užduotis. Vietoj to pasiūlyme nustatytos kelios sąlygos, dėl kurių duomenų turėtojas būtų teisiskai įpareigotas pateikti asmens duomenis.

75. Pasiūlymo 17 straipsnio 1 dalies d punkte numatyta, kad, prašydama duomenų pagal 14 straipsnio 1 dalį, viešojo sektoriaus institucija arba Sąjungos institucija, agentūra ar įstaiga prašyme nurodo **teisinį duomenų prašymo pagrindą**. Teisinio tikrumo sumetimais EDAV ir EDAPP mano, kad 17 straipsnio 1 dalies d punkte turėtų būti nurodyta, jog prašyme turi būti aiškiai nurodyta teisinė nuostata, kuria viešojo sektoriaus institucijai, Sąjungos institucijai, agentūrai ar įstaigai aiškiai pavedama atlikti viešojo intereso užduotį.
76. Pasiūlymo 15 straipsnyje nurodyti trys galimi alternatyvūs scenarijai, kai manoma, kad yra išimtinis poreikis naudoti duomenis. Kalbant apie pasiūlymo 15 straipsnio a ir b punktus, EDAV ir EDAPP mano, kad reikalavimas, jog būtų „*aiškiai numatyta teisės aktuose*“ turėtų būti aiškiai įtrauktas, nes bet koks teisės į asmens duomenis apribojimas turi būti „*numatytas įstatymo*“ (Chartijos 52 straipsnio 1 dalis, kaip patvirtinta konsoliduota ESTT praktika).
77. Apribojimai turi būti grindžiami teisiniu pagrindu, kuris yra tinkamai **prieinamas, numatomas** ir suformuluotas **pakankamai tiksliai, kad asmenys galėtų suprasti jo taikymo sritį**. Pagal būtinumo ir proporcingumo principus teisiniame pagrinde taip pat turi būti apibrėžta kompetentingų institucijų naudojimosi įgaliojimais **apimtis ir būdas**, taip pat turi būti numatytos **pakankamos apsaugos priemonės**, kad asmenys būtų apsaugoti nuo savavališko kišimosi⁴⁷.
78. Atsižvelgdami į tai, EDAV ir EDAPP visų pirma pažymi, kad prieigą pagrindžiančios **aplinkybės** nėra tiksliai apibrėžtos. Pasiūlyme kalbama apie „**išimtinį poreikį**“, kuris pateisintų prašymą pateikti duomenis, susijusius su „**ekstremaliąja situacija**“ (kuri yra plačiai apibrėžta⁴⁸). EDAV ir EDAPP pažymi, kad 57 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad tai, ar susidarė ekstremalioji situacija, nustatoma pagal atitinkamas valstybėse narėse arba atitinkamose tarptautinėse organizacijose taikomas procedūras. EDAV ir EDAPP rekomenduoja įtraukti šį svarbų patikslinimą į pasiūlymo rezoliucinę dalį. Be to, EDAPP ir EDAV mano, kad teisės aktų leidėjas **turi daug griežčiau apibrėžti ekstremaliosios situacijos arba išimtinio poreikio hipotezes**. Todėl pasiūlymo 2 straipsnio 10 dalyje pateikta „ekstremaliosios situacijos“ apibrėžtis turėtų būti iš dalies pakeista, kad būtų aiškiau apibrėžtos situacijų, kurios būtų laikomos ekstremaliąja situacija, rūšys.

⁴⁶ Taip pat žr. pasiūlymo 5 konstatuojamąją dalį.

⁴⁷ Žr., be kita ko, ESTT sprendimo SIA „SS“ / Valsts ieņēmumu dienests, C-175/20, ECLI:EU:C:2022:124, 83 punktą.

⁴⁸ 2 straipsnio 10 dalyje ekstremalioji situacija apibrėžiama kaip „*išskirtinė padėtis, daranti neįaiškinamą poveikį Sąjungos valstybės narės ar jos dalies gyventojams, kuri Sąjungoje arba atitinkamoje valstybėje narėje (-ėse) gali turėti rimtų ir ilgalaikių pasekmių gyvenimo sąlygoms ar ekonominiam stabilumui arba dėl kurios gali iš esmės pablogėti ekonominis turtas*“.

79. Pasiūlymo 15 straipsnio c punkte nurodytame scenarijuje iš tikrųjų pateikiami du labai skirtingi naudojimo atvejai: pirmuoju atveju galimybė gauti duomenis suteikiama siekiant patenkinti viešąjį interesą, antruoju atveju prieiga prie duomenų suteikiama siekiant sumažinti administracinę naštą. Kalbant apie pirmąjį naudojimo atvejį, nuoroda į tai, kad dėl turimų duomenų trūkumo viešojo sektoriaus institucija negali atlikti konkrečios užduoties viešojo intereso labui, yra **ypač problemiška**, atsižvelgiant į „teisės kokybės“ reikalavimą (įskaitant numatomumą), numatantį kišimąsi į pagrindines teises. Kalbant apie antrąjį naudojimo atvejį, **vien tik administracinės naštos sumažinimas gali sunkiai atsverti poveikį atitinkamų asmenų pagrindinėms teisėms ir laisvėms**. Kartu tai neatitiktų kišimosi į pagrindines teises ir laisves būtinumo reikalavimo. Šiuo atžvilgiu EDAV ir EDAPP visų pirma pasisako už tai, kad būtų aiškiau apibrėžtos aplinkybės, kuriomis galima pateikti prašymą.
80. EDAV ir EDAPP pažymi, kad **asmens duomenų**, kuriuos gauti suteikiama galimybė viešojo sektoriaus institucijoms, **kategorijos** nėra pakankamai tiksliai apibrėžtos⁴⁹. Tačiau pareiga teikti duomenis galėtų būti taikoma ir asmens duomenims, gautiems iš daiktų internetą⁵⁰ ir biofunkcinį internetą sudarančių įrenginių. Tokia informacija galėtų būti susijusi su specialių kategorijų asmens duomenimis ir kitais neskelbtiniais duomenimis, pavyzdžiui, buvimo vieta, kurie leistų daryti asmenines išvadas apie duomenų subjekto gyvenimą.
81. EDAV ir EDAPP taip pat pažymi, kad pasiūlyme nepakankamai tinkamai išdėstytos **duomenų subjektų apsaugos priemonės**. Visų pirma pasiūlymo 17 straipsnio 2 dalies c punkte (kuris susijęs su valdžios institucijos **prašymų** pateikti duomenis **turiniu**) kalbama apie teisėtų duomenų turėtojo tikslų paisymą, o ne apie pavojų *duomenų subjekto* teisėms ir laisvėms. Pagal pasiūlymo 19 straipsnio 1 dalies b punktą *duomenis gavusi* viešojo sektoriaus institucija turi įgyvendinti technines ir organizacines priemones, kuriomis apsaugomos duomenų subjektų teisės ir laisvės. Šiuo atžvilgiu EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad pirmiau nurodytų priemonių visų pirma turi būti imamasi duomenų *rinkimo metu*, o ne po duomenų perdavimo.
82. Pasiūlymo 17 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta, kad prašymas turi būti kuo labiau susijęs su *ne asmens* duomenimis. Kartu su šia apsaugos priemone pateikiama 18 straipsnio 5 dalies nuostata, pagal kurią tais atvejais, kai vykdamas prašymą reikia atskleisti asmens duomenis, duomenų turėtojas turi dėti pagrįstas pastangas, kad duomenys būtų pseudoniminti, jei prašymą galima patenkinti pateikiant pseudoniminius duomenis. EDAV ir EDAPP mano, kad 18 straipsnio 5 dalis turėtų būti iš dalies pakeista taip, kad iš duomenų turėtojo būtų reikalaujama pseudoniminti duomenis, o ne tik „dėti pagrįstas pastangas“. Todėl EDAV ir EDAPP ragina teisėkūros instituciją išbraukti nuorodą „dėti pagrįstas pastangas“, nes atrodo, kad šia nuoroda apribojama duomenų turėtojo pareiga ir primenama, kad pseudonimų suteikimas mažina pavojų duomenų subjektams, nes sumažinamas tvarkomų asmens duomenų kiekis ir galimo duomenų saugumo pažeidimo poveikis. Be to, EDAV ir EDAPP rekomenduoja teisėkūros institucijai atsižvelgti į tai, kad duomenų turėtojui gali reikėti įgyvendinti kitas tinkamas apsaugos priemones pagal BDAR, visų pirma tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis užtikrinamas asmens duomenų kiekio mažinimas, vientisumas ir konfidencialumas.
83. Apskritai EDAV ir EDAPP pastebi, kad viešojo sektoriaus institucija, prašydama duomenų pagal pasiūlymą, turi **didelę diskreciją**, nes būtent jos prašyme (o ne pačiame pasiūlyme), be kita ko,

⁴⁹ 56 konstatuojamojoje dalyje minimi „įmonės turimi duomenys“.

⁵⁰ 14 konstatuojamoji dalis.

nurodoma: kokie duomenys yra reikalingi (17 straipsnio 1 dalies a punktas); „išimtinis poreikis“ (b punktas), kuris tik ekstremaliosios situacijos atveju nustatomas pagal nustatytas procedūras; prašymo tikslas, taip pat numatoma duomenų paskirtis ir jų naudojimo trukmė (c punktas).

84. EDAV ir EDAPP mano, kad pasiūlyme turėtų būti **aiškiau apibrėžta viešojo sektoriaus institucijos naudojimosi įgaliojimais** apsaugoti asmenis nuo savavališko kišimosi **apimtis ir būdas**⁵¹. Visų pirma EDAV ir EDAPP primena, kad, remiantis ESTT praktika⁵², teisės akte, kuriuo nustatomas atitinkamų priemonių teisinis pagrindas, turi būti nustatytos aiškos ir tikslios taisyklės, reglamentuojančios atitinkamos priemonės **taikymo sritį ir taikymą**, ir nustatytos **minimalios apsaugos priemonės**, kad asmenys, kurių asmens duomenims daromas poveikis, turėtų **pakankamai garantijų**, jog duomenys bus veiksmingai apsaugoti nuo piktnaudžiavimo pavojais. Tame teisės akte turi būti nurodyta, kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis tokių duomenų tvarkymą numatančios priemonės gali būti imamasi, taip užtikrinant, kad būtų apsiribojama tik tuo, kas griežtai būtina. Tokių apsaugos priemonių poreikis yra dar svarbesnis tais atvejais, kai kyla pavojus specialių kategorijų asmens duomenų apsaugai.
85. Be to, EDAV ir EDAPP pažymi, kad pagal pasiūlymo 17 straipsnio 3 dalį viešojo sektoriaus institucijos **neturi suteikti galimybės duomenis naudoti pakartotinai, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2019/1024**. Tačiau pagal 17 straipsnio 4 dalį viešojo sektoriaus institucijoms būtų leidžiama keisti duomenimis atliekant 15 straipsnyje nurodytas užduotis arba dalytis duomenimis su trečiosiomis šalimis tais atvejais, kai viešojo sektoriaus institucija yra perdavusi „techninių patikrinimų ar kitas funkcijas“. Atsižvelgiant į plačią 15 straipsnio taikymo sritį, duomenų, įskaitant asmens duomenis, pakartotinio naudojimo apribojimas nėra apibrėžtas pakankamai siaurai. Be to, pasiūlymo 65 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „*viešojo sektoriaus institucijų ir Sąjungos institucijų, agentūrų bei įstaigų gauti išimtinis poreikiu grindžiami duomenys turėtų būti naudojami tik tuo tikslu, kuriuo jų buvo paprašyta, išskyrus atvejus, kai galimybę gauti duomenis suteikęs duomenų turėtojas aiškiai sutiko, kad duomenys būtų naudojami kitais tikslais*“. EDAV ir EDAPP primena, kad, jei prašymas susijęs su asmens duomenimis, bet kokiam duomenų tvarkymui kitu tikslu nei tas, kuriuo asmens duomenys buvo surinkti, būtų taikoma BDAR 6 straipsnio 4 dalis ir (arba) BDAR 6 straipsnis, nepaisant duomenų turėtojo išreikšto sutikimo. Todėl EDAV ir EDAPP rekomenduoja atitinkamai iš dalies pakeisti minėtas nuostatas.
86. Pasiūlymo **21 straipsniu** viešojo sektoriaus institucijoms būtų leidžiama toliau perduoti duomenis **fiziniais ar juridiniams asmenims, kad būtų atliekami moksliniai tyrimai, susiję su tikslu, dėl kurio buvo prašoma duomenų**. EDAV ir EDAPP primena, kad reikia **tinkamų apsaugos priemonių**, atsižvelgiant į galimai neskelbtiną nagrinėjamų duomenų pobūdį, pagal BDAR 89 straipsnį ir ESDAR 13 straipsnį.

⁵¹ Šiuo klausimu žr. 2019 m. gruodžio 19 d. EDAPP gaires dėl priemonių, kuriomis ribojama teisė į duomenų apsaugą, būtinumo ir proporcingumo įvertinimo, kuriose, be kita ko, nurodomos šios apsaugos priemonės: pranešimas nukentėjusiam asmeniui; nuostata dėl duomenų saugojimo Europos Sąjungoje; nuostata dėl negrįžtamo duomenų sunaikinimo pasibaigus saugojimo laikotarpiui. Taip pat žr. ESTT sprendimo SIA „SS / Valsts ieņēmumu dienests, C-175/20, ECLI:EU:C:2022:124, 64 punktą, taip pat 83 ir 84 punktus.

⁵² Žr. ESTT sprendimo *Privacy International / Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs*, C-623/17, ECLI:EU:C:2020:790, 68 punktą.

87. EDAV ir EDAPP taip pat primena, kaip nurodyta EDAV pareiškime dėl skaitmeninių paslaugų dokumentų rinkinio ir duomenų strategijos, kad „[y]patingas dėmesys turėtų būti skiriamas duomenų tvarkymo mokslinių tyrimų tikslais apsaugos priemonėms, užtikrinant teisėtą, atsakingą ir etišką duomenų tvarkymą, pavyzdžiui, **tikrinimo reikalavimams** tyrėjams, turėsiantiems prieigą prie didelio kiekio galbūt neskelbtinų asmens duomenų“⁵³. EDAV ir EDAPP rekomenduoja įtraukti šiuos reikalavimus į pasiūlymą.
88. Dėl pasiūlymo 18 straipsnio EDAV ir EDAPP mano, kad reikėtų patikslinti nuorodą į „sektorių teisės aktus“ (apibrėžiant konkrečius poreikius, susijusius su duomenų prieinamumu pagal 18 straipsnio 2 dalį). Konkreti pastaba susijusi su 18 straipsnio 6 dalimi, kurioje nustatyta 31 straipsnyje nurodytos institucijos kompetencija tais atvejais, kai, be kita ko, užginčijamas prašymo vykdymas. Kadangi prašančioji institucija gali būti ES institucija, agentūra ar įstaiga, 31 straipsnyje turėtų būti nurodytas EDAPP ir pateikta nuoroda į Reglamentą (ES) 2018/1725. Į šią nuostatą taip pat turėtų būti įtraukta nuoroda į pranešimą apie prašymą duomenų subjektui ir galimybę duomenų subjektui (ne tik duomenų turėtojui) užginčyti prašymą, taip pat į jo teisę į veiksmingas teismines teisių gynimo priemones dėl prašymo.
89. Dėl pasiūlymo 19 straipsnio EDAV ir EDAPP pažymi, kad plati tikslų apibrėžtis taip pat susilpnina 19 straipsnio 1 dalies a punkte numatytą apsaugos priemonę. Be to, nuo pat pradžių turėtų būti aiškiai apibrėžtas duomenų saugojimo laikotarpis, taikomas atsižvelgiant į duomenų tvarkymo tikslą.
90. Pasiūlymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad „[v]iešojo sektoriaus institucijos šiame skyriuje nustatytomis teisėmis *nesinaudoja vykdydamos* veiklą, susijusią su nusikalstamų veikų ar administracinių nusižengimų prevencija, tyrimu, atskleidimu ar baudžiamuoju persekiojimu už juos, baudžiamųjų sankcijų vykdymu arba muitinių ar mokesčių administravimu. Šiuo skyriumi *nedaromas poveikis* taikytinai Sąjungos ir nacionalinei teisei, kuria reglamentuojama nusikalstamų veikų ar administracinių nusižengimų prevencija, tyrimas, atskleidimas ar baudžiamasis persekiojimas už juos, baudžiamųjų ar administracinių sankcijų vykdymas arba muitinių ar mokesčių administravimas“ (paryškinta papildomai).
91. Pirmiausia EDAV ir EDAPP pažymi, kad 16 straipsnio 2 dalies nuostata nėra suderinta su 1 straipsnio 4 dalimi, kurioje nurodyta, kad visomis pasiūlymo nuostatomis neturi būti daromas poveikis tam tikrai duomenų tvarkymo veiklai ir kompetencijai, kurios iš dalies skiriasi nuo 16 straipsnio 2 dalyje nurodytos veiklos. Be to, EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymo 60 konstatuojamojoje dalyje jau patvirtinama, kad viešojo sektoriaus institucijos ir Sąjungos institucijos, agentūros ir įstaigos, vykdydamos savo užduotis nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamąjo persekiojimo už juos, baudžiamųjų ir administracinių sankcijų vykdymo, taip pat duomenų rinkimo mokesčių ar muitinių tikslais srityse, turėtų *remtis savo įgaliojimais pagal sektorių teisės aktus*.
92. Tačiau, atsižvelgdami į ypatingą viešojo sektoriaus institucijų ir Sąjungos institucijų, agentūrų ir įstaigų, vykdančių tokias viešojo intereso užduotis, pobūdį ir misiją, EDAV ir EDAPP mano, kad tokiems subjektams neturėtų būti taikomas V skyrius. Iš tiesų EDAV ir EDAPP mano, kad tokie subjektai turėtų galėti įpareigoti duomenų turėtojus suteikti prieigą prie duomenų *tik* pagal įgaliojimus, numatytus tik

⁵³ 2021 m. lapkričio 18 d. priimtas EDAV pareiškimas dėl skaitmeninių paslaugų dokumentų rinkinio ir duomenų strategijos, p. 7.

sektorių teisės aktuose. Be to, visų pirma, kiek tai susiję su Sąjungos institucijomis, agentūromis ir įstaigomis, EDAV ir EDAPP rekomenduoja pasiūlymo dėstomojoje dalyje aiškiai nurodyti subjektus, kurie galėtų prašyti duomenų pagal V skyrių, deramai atsižvelgdami į jų steigimo aktuose nustatytą jų kompetenciją.

93. Šiomis rekomendacijomis nedaromas poveikis poreikiui pakankamai patikslinti 2 straipsnio 10 dalyje pateiktą pernelyg plačią apibrėžtį „ekstremalioji situacija“, kuri pateisintų naudojimąsi prieigos prie duomenų įgaliojimais.

3.8 Ne asmens duomenų apsaugos priemonės tarptautiniame kontekste (pasiūlymo VII skyrius)

94. EDAV ir EDAPP palankiai vertina pasiūlymo nuostatas, susijusias su prieiga prie duomenų, kurios taikomos tik ne asmens duomenims ir, atrodo, atspindi BDAR 48 straipsnio nuostatas. EDAV ir EDAPP pažymi, kad iš esmės 27 straipsnis visų pirma susijęs su prieigos prašymais, o ne su perdavimu. Sąvoka „duomenų perdavimas“ BDAR turi konkrečią reikšmę, dėl kurios atsiranda prievolė juos apibrėžti. Kad būtų išvengta painiavos dėl ne asmens duomenų, EDAV ir EDAPP siūlo nurodyti tik prieigą ir išbraukti iš šio straipsnio duomenų perdavimo sąvoką.
95. Be to, būtų naudinga paaiškinti pasiūlymo 27 straipsnio 1 dalies ir 27 straipsnio 2 bei 3 dalių sąveiką. EDAV ir EDAPP palankiai vertina 27 straipsnio 1 dalyje pateiktą teiginį, kuriame aptariama bet kokia vyriausybės institucijų prieigos prie ne asmens duomenų rizika, dėl kurios būtų pažeista Sąjungos teisė arba atitinkamos valstybės narės nacionalinė teisė. Tačiau galutinė nuostatos formuluotė „*nepažeidžiant 2 ar 3 dalies*“ turėtų būti patikslinta, kad net ir nesant prašymo, 1 dalyje numatytos priemonės turi būti taikomos bet kuriuo atveju, t. y. nepriklausomai nuo trečiosios šalies prašymo suteikti prieigą prie duomenų. Iš tiesų, kadangi su prašymu susijusią informaciją ne visada galima gauti, svarbu nustatyti priemonę, kad būtų išvengta tokios prieigos galimybės. EDAV ir EDAPP taip pat abejoja, ar 1 dalyje vartojamas žodis „pagrįstų“ nesumažina priemonių poveikio. EDAV ir EDAPP siūlytų išbraukti žodį „pagrįstų“, kad būtų užtikrintas tokių priemonių veiksmingumas, arba jį pakeisti griežtesniu terminu, pavyzdžiui, „būtinų“.
96. Be to, EDAV ir EDAPP pažymi, kad pagal pasiūlymo 27 straipsnio 3 dalį duomenų tvarkymo paslaugų teikėjai, gaunantys sprendimą perduoti Sąjungoje laikomus ne asmens duomenis arba suteikti prieigą prie jų, gali prašyti kompetentingų institucijų ar įstaigų pateikti nuomonę pagal pasiūlymą, kad nustatytų, ar tenkinamos taikytinos prieigos sąlygos. EDAV ir EDAPP palankiai vertina šią nuostatą, pagal kurią konkrečiais atvejais reikalaujama konsultuotis su kompetentinga institucija. Tačiau kompetentingos institucijos nuomonės pasekmės šioje nuostatoje nenurodytos. Todėl EDAV ir EDAPP siūlo papildyti, kad „*jeigu kompetentingų institucijų nuomonėje daroma išvada, kad sąlygos nėra įvykdytos, visų pirma dėl to, kad sprendimas susijęs su neskelbtiniais komerciniais duomenimis arba daro poveikį Sąjungos ar jos valstybių narių interesams nacionalinio saugumo ar gynybos srityje, duomenų gavėjas nesuteikia prieigos prie duomenų*“.

3.9 Įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas (pasiūlymo IX skyrius)

97. Pateikdami bendrą pastabą dėl šio reglamento nuostatų, susijusių su valdymu, EDAV ir EDAPP norėtų pabrėžti pavojų, kurį kelia pasiūlymas, kuriuo nesuderinta šio reglamento taikymo valstybėse narėse priežiūra, nenumatytas Europos nuoseklumo užtikrinimo mechanizmas, kuriuo būtų galima užtikrinti

nuoseklų šio reglamento taikymą vidaus rinkoje, taip pat nenumatytos suderintos sankcijos, todėl kyla pavojus, kad bus ieškoma palankesnio teisinio reglamentavimo.

98. Pasiūlymo 31 straipsnyje nustatyta, kad kiekviena valstybė narė turi paskirti vieną ar kelias už Duomenų akto taikymą ir vykdymo užtikrinimą atsakingas kompetentingas institucijas. Valstybės narės gali įsteigti vieną ar kelias naujas institucijas arba šias užduotis pavesti esamomis institucijomis. EDAV ir EDAPP pabrėžia veiklos sunkumą, kurie gali kilti dėl daugiau nei vienos kompetentingos institucijos, atsakingos už šio reglamento taikymą ir vykdymo užtikrinimą, paskyrimo, riziką. EDAV ir EDAPP didelį susirūpinimą kelia tai, kad dėl šio valdymo struktūros projekto tiek organizacijoms, tiek duomenų subjektams bus sudėtinga ir painu, visoje Sąjungoje bus taikomi skirtingi reguliavimo metodai ir taip bus daromas poveikis nuosekliam stebėjimui ir vykdymo užtikrinimui.
99. Kalbant apie sektorių institucijas, 31 straipsnio 2 dalies b punkto nuostata yra gana neaiški ir joje nepateikiama pakankamai gairių dėl atsakomybės paskirstymo tarp kompetentingų institucijų, duomenų apsaugos institucijų ir sektorių institucijų, susijusių su pasiūlymo įgyvendinimu, todėl kyla dubliavimosi ir priskyrimo konfliktų rizika. Pavyzdžiui, pasiūlymo IX skyriuje neapibrėžtas tikslus nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos užtikrinimą (minėtų šio reglamento 82 konstatuojamojoje dalyje ir 36 bei 37 straipsniuose), vaidmuo. Turėtų būti aiškiai apibrėžti įvairių kompetentingų institucijų įgaliojimai ir užduotys, visų pirma susiję su įvairių pasiūlymo nuostatų vykdymo užtikrinimu. Pavyzdžiui, EDAV ir EDAPP rekomenduoja teisėkūros institucijoms nustatyti, kuri institucija bus atsakinga už pasiūlymo IV skyriaus dėl su įmonių prieiga prie duomenų ir jų tarpusavio naudojimu susijusių nesąžiningų sąlygų taikymą ir vykdymo užtikrinimą. Be to, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir išvengti painiavos, reikėtų aiškiau ir išsamiau apibrėžti pasiūlyme numatyto valdymo modelio ir sektorių teisės aktuose numatytų valdymo modelių (pvz., su kompetentingomis institucijomis, įsteigtomis pagal Sveikatos duomenų erdvės reglamentą) sąveiką.
100. EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad duomenų apsaugos priežiūros institucijos paskirtos kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už pasiūlymo taikymo stebėseną, kiek tai susiję su asmens duomenų apsauga (31 straipsnio 2 dalies a punktas). Šis paskyrimas yra svarbus siekiant išvengti šio reglamento ir BDAR nuostatų nenuoseklumo ir galimų prieštaravimų ir išsaugoti pagrindinę teisę į asmens duomenų apsaugą, kaip nustatyta SESV 16 straipsnyje ir Chartijos 8 straipsnyje. Tačiau priežiūros institucijų kompetencija yra „nepažeidžiant 1 dalies“. Neaišku, kaip tokia nuostata galėtų pažeisti duomenų apsaugos priežiūros institucijų ir sektorių institucijų kompetenciją. Todėl EDAV ir EDAPP ragina teisėkūros instituciją pakeisti šią nuostatą, kad būtų pašalintas bet koks dviprasmiškumas.
101. Be to, neaišku, kaip 31 straipsnio 1 dalis sąveikauja su pasiūlymo 31 straipsnio 4 dalimi. Pasiūlyme pateikiama daug scenarijų, kuriems trūksta aiškumo. EDAV ir EDAPP mano, kad dėl šiuo metu parengto pasiūlymo gali kilti priskyrimo konfliktų, jis gali būti sudėtingas organizacijoms ir duomenų subjektams, o valstybių narių priežiūra gali būti suskaidyta. Todėl, siekdami aiškumo, EDAV ir EDAPP rekomenduoja išbraukti nuorodą „[n]epažeidžiant šio straipsnio 1 dalies“ (31 straipsnio 2 dalis). EDAV ir EDAPP taip pat primygtinai rekomenduoja teisėkūros institucijoms patikslinti 31 straipsnio 1 ir 4 dalis ir nustatyti aiškias nuostatas dėl kompetentingų, duomenų apsaugos, sektorių ir koordinuojančių institucijų paskyrimo, šių institucijų atsakomybės pasiskirstymo ir bendradarbiavimo mechanizmo. Visų pirma EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlyme nėra apibrėžtų koordinuojančios kompetentingos institucijos įgaliojimų ir užduočių, ir rekomenduoja teisėkūros institucijai tai ištaisyti.

102. Pasiūlymo 31 straipsnio 3 dalyje nustatyta valstybių narių pareiga užtikrinti, kad atitinkamos pagal šio straipsnio 1 dalį paskirtų kompetentingų institucijų užduotys ir įgaliojimai būtų aiškiai nustatyti. EDAV ir EDAPP pažymi, kad daugelis šių įgaliojimų ir užduočių yra panašūs į tuos, kurie pagal BDAR 58 straipsnį priskirti duomenų apsaugos priežiūros institucijoms. Vis dėlto EDAV ir EDAPP mano, kad pasiūlymo 31 straipsnio 3 dalimi nesuderintos valstybių narių kompetentingų institucijų užduotys ir įgaliojimai, o šios nuostatos ir BDAR sąveika nėra aiški. Be to, neaišku, kaip šios pasiūlymo 31 straipsnio 3 dalyje išvardytos užduotys ir įgaliojimai paveiks duomenų apsaugos priežiūros institucijų užduotis ir įgaliojimus, kuriuos jos vykdo stebėdamos šio reglamento taikymą, kiek tai susiję su asmens duomenų apsauga. Iš 31 straipsnio 2 dalies a punkto galima suprasti, kad duomenų apsaugos priežiūros institucijų užduotys ir įgaliojimai yra nustatyti BDAR VI ir VII skyriuose. Tačiau neaišku, ar pasiūlymu šioms institucijoms bus priskirtos naujos užduotys ir įgaliojimai, o jei taip, kaip jie sąveikaus su BDAR duomenų apsaugos priežiūros institucijoms priskirtomis užduotimis ir įgaliojimais. Siekdami užtikrinti stebėsenos aiškumą ir nuoseklumą, EDAV ir EDAPP rekomenduoja aiškiai apibrėžti numatomą duomenų apsaugos priežiūros institucijų vaidmenį pasiūlymo kontekste.
103. EDAV ir EDAPP palankiai vertina pasiūlymo 31 straipsnio 6 dalį, kurioje nustatyta, kad kompetentingos institucijos neturi patirti jokios išorės įtakos ir neturi prašyti jokio kito subjekto pateikti nurodymų bei jų priimti. Siekdami paaiškinti ir sustiprinti šią nuostatą, EDAV ir EDAPP rekomenduoja pasiūlyme aiškiai paminėti nepriklausomą kompetentingų institucijų pobūdį.
104. Pagal pasiūlymo 32 straipsnio 1 dalį, nedarydami poveikio kitoms administracinėms priemonėms arba galimybei apskųsti teismine tvarka, fiziniai ir juridiniai asmenys, manantys, kad pagal šį reglamentą pažeistos jų teisės, turi turėti teisę individualiai arba, kai aktualu, kolektyviai pateikti skundą atitinkamai valstybės narės, kurioje yra jų įprastinė gyvenamoji, darbo arba įsisteigimo vieta, kompetentingai institucijai.
105. Dėl teisės pateikti skundą pagal 32 straipsnį gali kilti veiklos sunkumų, nes neaišku, kaip fiziniai ar juridiniai asmenys nuspręs, ar tai susiję su asmens duomenimis, ir kuri institucija yra kompetentinga nagrinėti jų skundą. EDAV ir EDAPP primygtinai rekomenduoja teisėkūros institucijai nustatyti aiškų ir tikslų kompetentingų institucijų (t. y. duomenų apsaugos priežiūros institucijų, sektorių institucijų ir koordinuojančiųjų institucijų) bendradarbiavimo mechanizmą nagrinėjant skundus ir nustatyti aiškią prieigą skundų pateikėjams. EDAV ir EDAPP mano, kad 32 straipsnio 2 ir 3 dalys yra nepakankamos ir jomis nesuteikiama pakankamai informacijos nei skundų pateikėjams, nei priežiūros institucijoms. EDAV ir EDAPP rekomenduoja, kad koordinuojančios institucijos būtų paskirtos visų skundų, susijusių su šiuo reglamentu, priėmimo punktu, kuriam būtų pavesta paskirstyti juos atitinkamoms kitoms institucijoms. EDAV ir EDAPP visų pirma rekomenduoja aiškiai nurodyti, kad šis straipsnis nepažeidžia BDAR VIII skyriaus.
106. Taip pat neaišku, kokia bus šios nuostatos sąveika su BDAR 56 straipsnyje numatyto vieno langelio mechanizmu, taikomu tarpvalstybiniam asmens duomenų tvarkymui.
107. Be to, EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad nėra konkrečių nuostatų dėl bet kurio susijusio fizinio ar juridinio asmens veiksmingo apskundimo teismine tvarka teisės, kai nesiimama veiksmų dėl kompetentingoms institucijoms pateikto skundo, taip pat dėl kompetentingų institucijų sprendimų pagal šį pasiūlymą. Dėl to gali atsirasti lygiagrečios ir nenuoseklios procedūros tarp vykdymo užtikrinimo pagal BDAR (kuriame numatyta veiksmingo apskundimo teismine tvarka teisė) ir pasiūlymo.

108. EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymo 82 konstatuojamojoje dalyje, 36 ir 37 straipsniuose numatyta galimybė pasinaudoti ES bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklo mechanizmu ir sudaryti sąlygas pareikšti atstovaujamuosius ieškiniu iš dalies pakeičiant Reglamento (ES) 2017/2394 ir Direktyvos (ES) 2020/1828 priedus. Neaišku, kaip ir koku mastu bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklo mechanizmas bus susijęs su šiame straipsnyje nustatyta teise pateikti skundą.
109. Kalbant apie 33 straipsnį, EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlyme nesuderintos sankcijos už pasiūlymo pažeidimus (nenurodomi pažeidimai, už kuriuos turi būti skiriamos sankcijos, baudos už jo nuostatų pažeidimus ir institucijos ar įstaigos, kompetentingos taikyti tokias sankcijas). Pavyzdžiui, neaišku, kaip ir kuri institucija bus atsakinga už 5 straipsnio 2 dalies, pagal kurią prieigos valdytojams draudžiama veikti kaip trečiajai šaliai, su kuria naudotojas gali dalytis savo duomenimis, vykdymo užtikrinimą ir kokios sankcijos bus taikomos. EDAV ir EDAPP rekomenduoja, kad teisėkūros institucija paaiškintų pasiūlymo ir SRA sąveiką, susijusią su šios nuostatos vykdymo užtikrinimu ir taikomomis sankcijomis.
110. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad ši nuostata, kuria apriojamas pasiūlymo vykdymo užtikrinimas (galimybė taikyti suderintas sankcijas) ir galimai sudaromos sąlygos ieškoti palankiausios valstybės narės teisinio reglamentavimo, kenkia nurodytam pasiūlymo tikslui užtikrinti teisingą duomenų vertės paskirstymą tarp duomenų ekonomikos dalyvių.
111. Kalbant apie 34 straipsnį, EDAV ir EDAPP rekomenduoja, kad Komisija konsultuotųsi su Europos duomenų apsaugos valdyba rengdama ir rekomenduodama neprivalomas pavyzdines sutarčių sąlygas dėl prieigos prie duomenų ir jų naudojimo, kiek tai susiję su atitinkamais asmens duomenimis.
112. Galiausiai EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlyme nėra Europos bendradarbiavimo sistemos. Atsižvelgiant į pasiūlymo poveikį visose valstybėse narėse ir į didelį tarpvalstybinio duomenų tvarkymo, kuris gali patekti į šio reglamento taikymo sritį, kiekį, gana keista, kad šiame pasiūlyme nenumatytas aiškus Europos bendradarbiavimo mechanizmas, siekiant užtikrinti nuoseklų jo taikymą valstybėse narėse (ypač skundų nagrinėjimo srityje ir atsižvelgiant į galimą įvairių sektorių kompetentingų institucijų dalyvavimą). EDAV ir EDAPP pažymi, kad pasiūlymo 31 straipsnio 3 dalies f punkto šiuo atžvilgiu nepakanka, ir rekomenduoja teisėkūros institucijai nustatyti aiškias taisykles, kad būtų palengvintas įvairių susijusių institucijų bendradarbiavimas.
113. EDAV ir EDAPP palankiai vertina nacionalinių duomenų apsaugos institucijų paskyrimą kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už pasiūlymo taikymo stebėseną, kiek tai susiję su asmens duomenų apsauga, ir prašo teisėkūros institucijų taip pat paskirti nacionalines duomenų apsaugos institucijas koordinuojančiomis kompetentingomis institucijomis pagal šį pasiūlymą.
114. Duomenų apsaugos institucijos turi unikalių ir teisinių, ir techninių ekspertinių žinių duomenų tvarkymo reikalavimų laikymosi stebėsenos, rekomendacijų skaitmeninės srities veikėjams ir duomenų subjektams teikimo, taip pat tarpusavio reguliavimo mechanizmų naudojimosi srityse, todėl jos yra skaitmeninio reguliavimo srities pagrindas.
115. Be to, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į tai, jog BDAR taikomas tais atvejais, kai asmens ir ne asmens duomenys duomenų rinkinyje yra neatsiejamai susiję, pasiūlymo valdymo struktūroje pirmenybė turėtų būti teikiama duomenų apsaugos institucijų vaidmeniui. Teisėkūros institucijos turėtų užtikrinti, kad šis valdymas atspindėtų SESV 16 straipsnyje ir Chartijos 8 straipsnyje įtvirtintos pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą vyravimą ir kad būtų išsaugotas duomenų apsaugos institucijų nepriklausomumas.

116. Koordinuojančių kompetentingų institucijų, kurios nėra duomenų apsaugos institucijos, paskyrimas galėtų turėti įtakos nuoseklumui, susijusiam su BDAR nuostatų taikymo stebėsenai, ir iš tikrųjų sukeltų sunkumų skaitmeninės srities veikėjams ir duomenų subjektams.
117. EDAV ir EDAPP pažymi, kad EDAPP yra paminėtas tik pasiūlymo 33 straipsnio 4 dalyje, kurioje kalbama apie sankcijas (už V skyriaus nuostatų dėl galimybės gauti duomenis suteikimo viešojo sektoriaus institucijoms pažeidimus), ir nėra nurodytas kaip „kompetentinga institucija“ pasiūlymo 31 straipsnyje. Atsižvelgdami į tai, kad EDAPP atlieka Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir agentūrų duomenų apsaugos institucijos **priežiūros funkciją**, ir į tai, kad kai kurios Europos Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros taip pat gali veikti kaip naudotojos arba duomenų turėtojos, kaip apibrėžta šiame pasiūlyme, EDAV ir EDAPP rekomenduoja **į 31 straipsnio 2 dalies a punktą įtraukti nuorodą į EDAPP kaip į kompetentingą instituciją, atsakingą už viso pasiūlymo, kiek jis susijęs su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis, priežiūrą**. Be to, turėtų būti paaiškinta, kad, kai aktualu, Reglamento 2018/1725 62 straipsnis taikomas *mutatis mutandis*.

Briuselis, 2022 m. gegužės 4 d.

Europos duomenų apsaugos valdybos vardu
Pirmininkė
(Andrea Jelinek)

Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūno vardu

Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūnas

(Wojciech Wiewiorowski)